

Жітіқара ауданы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі 2024-2030 жылдарға арналған бағдарламаны бекіту туралы

Қостанай облысы Жітіқара ауданы мәслихатының 2024 жылғы 29 ақпандағы № 128 шешімі

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабы 3-тармағының 1) тармақшасына сәйкес Жітіқара аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Жітіқара ауданы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі 2024-2030 жылдарға арналған бағдарлама осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Жітіқара аудандық мәслихатының төрағасы

Н. Уразалинов

Мәслихаттың

2024 жылғы 29 ақпандағы

№ 128 шешіміне

қосымша

Жітіқара ауданы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі 2024-2030 жылдарға арналған БАҒДАРЛАМА

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ

1. КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ.

1.1. Қазақстан Республикасындағы коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесі туралы жалпы мәліметтер.

1.2. Жітіқара ауданындағы коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйін бағалау.

1.3. Қалдықтардың жіктелуі туралы мәліметтер.

1.4. Коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы негізгі проблемалар.

2. МАҚСАТ, МІНДЕТТЕР ЖӘНЕ НЫСАНАЛЫ КӨРСЕТКІШТЕР.

2.1. Бағдарламаның мақсаты

2.2. Бағдарламаның міндеттері

2.3. Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштері.

3. НЕГІЗГІ БАҒЫТТАР, МАҚСАТҚА ЖЕТУ ЖОЛДАРЫ.

3.1. Негізгі бағыттар, қойылған мақсатқа жету жолдары және тиісті шаралар

3.2. Қойылған мақсатқа жету жолдары және тиісті шаралар

4. ҚАЖЕТТІ РЕСУРСТАР.

5. БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ.

КІРІСПЕ

Географиялық орналасуы және климаты

Жітіқара ауданы Қостанай облысындағы әкімшілік-аумақтық бірлік болып табылады, ол облыс орталығынан, Қостанай қаласынан оңтүстік-батысқа қарай 217 шақырым жерде орналасқан. Ауданның әкімшілік орталығы Қостанай облысының оңтүстік-батысында орналасқан Жітіқара ауданының Жітіқара қаласы болып табылады. Солтүстігінде Жітіқара ауданы Денисов ауданымен, шығысында Қамысты ауданымен шектеседі. Оңтүстіктегі шекара Ресей Федерациясының Орынбор облысының Адамов және Светлин аудандары арасында, ал Батыста Ресейдің Челябинь облысының Бредин ауданымен өтеді.

Ауданның жалпы ауданы 7 311,99 шаршы шақырымды құрайды.

Жітіқара ауданында ұзындығы 120 шақырымға жуық Тобыл өзені және оның Желқуар, Шортанды, Берсуат және Синташты салалары бастау алады. Сонымен қатар, Хозрет ауылының аумағында Берсуат өзеніне құятын Қарасу өзені аз қашықтықта ағып өтеді. Үлкенкөп, Шөптікөл, Қарамола, Еркібай, Шағыркөп, Талыбайкөп, Мүктікөл, Қаракөл, Құндыбай, Тереккөл көлдері, Шевченковка ауылының жанындағы Двуречен су қоймасының бөгеті, Большевик ауылдық округі және басқа да ұсақ өзендер бар.

Жітіқара ауданының климаты күрт континенталды, қыс айларында ауаның ең төменгі температурасы $-30 -35^{\circ}\text{C}$ дейін төмендейді, жазда ең жоғары температура $+35 + 40^{\circ}\text{C}$. Ең суық ай қаңтар, ең жылы ай шілде. Қысы қатал, жазы ыстық, құрғақ. Климат қарқынды жел белсенділігімен сипатталады. Қар жамылғысы 5 (бес) ай бойы сақталады, қар жамылғысының қуаты аз болғандықтан, топырақ қатып қалады. Қатты желдер жиі байқалады, ең жоғары жылдамдық қыс айларында, ал ең төменгі жылдамдық жаз айларында болады.

ҚР Энергетика министрлігінің "Қазгидромет" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының Қостанай облысы бойынша филиалы берген 2022 жылғы 11 наурыздағы № 28-03-1-03/217 анықтамасына сәйкес атмосферадағы ластаушы заттардың таралу жағдайларын айқындайтын метеорологиялық сипаттамалар мен коэффициенттер 2-кестеде келтірілген.

1-кесте Метеорологиялық сипаттамалары

Сипаттамалардың атауы	Шамасы
Атмосфераның стратификациясына тәуелді коэффициент, А	200
Рельефке байланысты коэффициент	1,0
Жылдың ең ыстық айының орташа айлық максималды ауа температурасы	+31,4

Жылдың ең суық айының орташа айлық максималды ауа температурасы	-19,0
Желдің орташа жылдық раушаны, %	
С	13
СВ	12
В	5
ЮВ	6
Ю	13
ЮЗ	23
З	15
СЗ	9
Желдің орташа жылдық жылдамдығы, м/с	3,1
Желдің жылдамдығы (орташа көпжылдық мәліметтер бойынша), оның асып кету жиілігі 5% құрайды	8
Қар жамылғысы бар күндер саны, күндер	141
Жаңбыр түріндегі жауын-шашынның ұзақтығы, сағат/жыл	100

Желдің орташа жылдық жылдамдығы 4,5–5,1 м/с құрайды. Суық мезгілде бұл аймаққа Сібір антициклонының қуатты батыс сілемі әсер етеді. Осыған байланысты қыста тұрақты аязбен антициклонды ауа-райы режимі басым болады. Көктемде жылы ауа массаларының шабуылдары жиілейді, жазда аумаққа жауын-шашынның пайда болуында үлкен рөл атқаратын арктикалық массалар циклонынан өзгертін жылы континентальды ауа әсер етеді. Түнгі аяз сәуір айының соңында тоқтайды, ал күзде қыркүйектің екінші жартысында және қазан айының басында басталады. Суық мезгілде тұман байқалады, жылына орта есеппен 30 күн. Тұманның орташа ұзақтығы тәулігіне 4 сағатты құрайды. Маусымдық температура амплитудасының үлкен ауытқуларынан басқа, күнделікті температураның айтарлықтай өзгеруі тән. Климаттың тағы бір ерекшелігі - жауын-шашынның аз мөлшері, дақылдардың вегетациялық кезеңінде жылу мен жарықтың көптігі, олардың арасындағы сәйкессіздік климаттың құрғақтығын тудырады. Жауын-шашынның аз мөлшері жылдан жылға айтарлықтай ауытқуларға ұшырайды. Ылғалдандыру жеткіліксіз және тұрақсыз, құрғақшылық жиі кездеседі, қатты жел мен құрғақ жел күшейеді. Жазғы жауын-шашын, әдетте, қысқа мерзімді және топырақты аз ылғалдандырады, көбінесе жаңбыр жауады, жаңбыр сирек жауады. Жауын-шашынның орташа жылдық мөлшері 350-385 мм құрайды, оның ішінде жауын-шашынның көп бөлігі жылы мезгілде түседі. Жылы мезгілде шаңды дауылдар байқалады, айына орта есеппен 2-6 күн. Желдің орташа жылдамдығы 2-ден 11 м/с-қа дейін. Жел режимі материктік сипатта болады. Жаз мезгілінде солтүстік-батыс және батыс бағыттағы желдер, ал қыста оңтүстік-батыс бағыттағы желдер басым.

Жігіқара ауданының экономикасы

Жітіқара ауданында алтын өндіру жүзеге асырылуда, сондай-ақ Қазақстандағы ең ірі хризотил-асбест кен орны орналасқан. Жітіқара ауданының аумағында алтын өндірудің алғашқы көріністері алтын кен орындары табылған 1910-1911 жылдарға қайтымды. Оларды игеру бойынша алғашқы жұмыстарды ізденуші артельдер жүргізді, ал ауыл сол кезде "Көңілді ауыл" деген атпен танымал болды. 1914 жылы "Жетіқара алтын кеніштері" серіктестігі құрылды, ол "Джетыгарзолото" трестін құруға негіз болды. Сол кездегі маңызды кәсіпорын "Джетыгарзолото" комбинатының жөндеу-механикалық зауыты болды. 1950 жылдардың аяғында осы ауданда алтын өндіру қызметі тоқтатылды, тек 2001 жылы жобалық қуаттылығы жылына 500 мың тонна алтын кендері бар Комаров кенішінің құрылысы басталды. Жобаны іске асыру бойынша жұмыстарды "Комаров тау-кен кәсіпорны" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүргізуде, ал салмағы 6 килограмм Комаров алтынының алғашқы құймасы 2003 жылы өндірілді.

Соғыстан кейінгі кезеңде қала маңында хризотил-асбест кен орындары ашылды. Бүгінгі күнге дейін ауданның ірі өнеркәсіптік кәсіпорны "Қостанай минералдары" акционерлік қоғамы асбест өндіруді және игеруді жүзеге асыруда. Кәсіпорын Қазақстанның тау-кен өнеркәсібінің тұрақты жұмыс істейтін ірі кәсіпорындарының бірі болып табылады, ол әлемдік нарықта жақсы танымал және өзін жақсы танытқан.

Ауданның жер қойнауы әртүрлі пайдалы қазбаларға бай. Мешіт геологиялық барлау экспедициясы Жетіқара кен орнындағы 16,5 миллион тонна асбест қорының өнеркәсіптік маңызы бар екенін анықтады, бұл Жетіқара асбест комбинаты мен дамуы мен қалыптасуы бір-бірімен тығыз байланысты жаңа қала құрылысының бастамасы болды. Комбинаттың құрылысы қалаға бірқатар мәселелерді шешуге мүмкіндік берді, медициналық көмек жақсарды, кітапханалар ашылды, еліміздің басқа қалаларымен телефон байланысы орнатылды, жолдар салынды. 1963 жылдың қаңтарынан бастап Жетіқара қаласы Қостанай облысындағы дербес әкімшілік-аумақтық бірлікке айналды.

Жітіқара қаласы мен Жітіқара ауданының көлік-экономикалық байланыстары теміржол және автомобиль көлігімен жүзеге асырылады. Қаланың көліктік дамуы мен географиялық жағдайы Қазақстан ішінде, Ресей Федерациясының Орал-Сібір өңірі, Еуропа, Қытай, Орталық және Орта Азия мемлекеттері арасындағы теміржол байланыстарын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Жітіқара ауданының негізгі сыртқы көлік автомобиль артериясы республикалық маңызы бар Жітіқара - Денисовка - Рудный - Қостанай автомобиль жолы болып табылады.

2-кесте Қала, ауылдық округтер мен ауылдар көрсетілген ауданның құрамы

Ауылдық округ/аудандық маңызы бар қала	Елді мекендер
Большевик ауылдық округі	Тургеневка ауылы, Шевченковка ауылы, Құсақан ауылы, Хозрет ауылы, Тасыбай ауылы
Жітіқара қаласы	Жітіқара қаласы
Забелов ауылы	Забелов ауылы

Милютинка ауылы	Милютинка ауылы
Мүктікөл ауылдық округі	Мүктікөл ауылы, Волгоград ауылы
Пригородное ауылы	Пригородное ауылы
Приречное ауылы	Приречное ауылы
Степной ауылдық округі	Степной ауылы, Аққарға ауылы
Тоқтаров ауылдық округі	Тоқтаров ауылы, Львовка ауылы
Чайковское ауылы	Чайковское ауылы
Ырсай ауылы	Ырсай ауылы

3-кесте 2023 жылғы 1 қазанға Жітіқара ауданының халық саны

адам							
	2023 жылғы 1 қантардағы саны	Халықтың жалпы өсімі	Сонымен қатар		2023 жылғы 1 қазандағы саны	Есептік кезең үшін	
			табиғи өсу	көші-қон сальдосы		ө с у қарқыны, пайызбен	орташа саны
Жітіқара	42 610	363	56	307	42 247	0,85	42 429
Қала халқы	35 299	221	35	186	35 078	0,63	35 189
Ауыл халқы	7 311	142	21	-121	7 169	1,94	7 240

2023 жылдың басында Жітіқара ауданының жалпы халық саны 42 610 адамды құрады. Есептік кезеңде халықтың жалпы теріс өсімі 363 адам болды. Бұл көрсеткіш 56 адамның табиғи өсуін және 307 адамның көші-қон сальдосын қамтиды. Осылайша, 2023 жылдың 1 қазанына қарай халық саны 42 247-ге дейін төмендеді.

2023 жылдың басында қала халқы 35 299 адамды құрайды. Есептік кезеңде 221 адам мөлшерінде теріс өсім болды, оған 35 адамның табиғи өсімі және 186 адамның көші-қон сальдосы кірді. 2023 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша қала халқының саны 35 078 адамға дейін азайды.

2023 жылдың басында ауыл халқы 7 311 адамды құрайды. Есептік кезеңде 142 адам мөлшерінде теріс өсім болды, оның ішінде 21 адам табиғи өсім және 121 адам көші-қон сальдосы. Осылайша, 2023 жылғы 1 қазанда ауыл халқының саны 7169 адамға дейін азайды.

Есептік кезеңдегі халық өсімінің қарқыны жалпы халық үшін 0,85%, қала халқы үшін 0,63% және ауыл халқы үшін 1,94% құрайды. Есептік кезеңде халықтың орташа саны 42 429 адамға бағаланады.

2023 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Жітіқара қаласында "Соцсервис" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қатты тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарға арналған полигоны бар, полигонның жалпы ауданы 10,5 гектарды құрайды, полигон Жітіқара қаласынан 5 километр қашықтықта орналасқан. Полигонда жылына орта есеппен 67,7 мың текше метр қалдықтар көміледі.

Бұдан басқа, "Джетыгарахимчистка" жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне тиесілі полигон бар, оған қала тұрғындарынан қатты тұрмыстық қалдықтарды шығару жүзеге асырылады.

"Соцсервис" ЖШС полигоны экологиялық тұрақтылық пен қоғамдық әл-ауқатқа әсер ете отырып, қала аумағында қалдықтарды тиімді басқаруды қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Полигон қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерін азайтуға және оларды қауіпсіз және тиімді өңдеуді қамтамасыз етуге мамандандырылған қала инфрақұрылымының маңызды элементі болып табылады.

Қаланың шағын аудандарының аумағында ҚТҚ бөлек жинауға арналған контейнерлер орнатылды.

1. ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ

1.1 Қазақстан Республикасындағы коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесі туралы жалпы мәліметтер

Коммуналдық қалдықтарды айқындау Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабының 1-тармағында беріледі, онда коммуналдық қалдықтар деп мынадай тұтыну қалдықтары түсініледі:

1) аралас қалдықтар және үй шаруашылығының бөлек жиналған қалдықтары, соның ішінде, бірақ олармен шектелмей, қағаз және картон, шыны, металдар, пластмасса, органикалық қалдықтар, ағаш, тоқыма, орау, пайдаланылған электр және электронды жабдықтар, батареялар мен аккумуляторлар;

2) аралас қалдықтар және басқа көздерден бөлек жиналған қалдықтар, егер мұндай қалдықтар табиғаты мен құрамы жағынан үй шаруашылығының қалдықтарына ұқсас болса.

Коммуналдық қалдықтарға өндіріс, ауыл шаруашылығы, орман шаруашылығы, балық шаруашылығы, септиктер мен кәріз желілерінің қалдықтары, сондай-ақ ағынды сулардың шөгінділерін, пайдаланудан шыққан көлік құралдарын немесе құрылыс қалдықтарын қоса алғанда, тазарту құрылыстарының қалдықтары кірмейді.

Тұтыну қалдықтарына адамның тіршілік әрекеті нәтижесінде пайда болатын, өзінің тұтыну қасиеттерін толық немесе ішінара жоғалтқан өнімдер және (немесе) бұйымдар, олардың қаптамасы және өзге де заттар немесе олардың қалдықтары жатады, олардың жарамдылық не пайдалану мерзімі олардың агрегаттық жай-күйіне қарамастан аяқталған, сондай-ақ меншік иесі физикалық тұрғыдан өз бетінше құтылған не құжатпен разрядқа ауыстырған қалдықтар жатады тұтыну қалдықтары.

Қалдықтарды басқару қоршаған ортаға және адам денсаулығына теріс әсерді азайту мақсатында қалдықтармен олардың басымдылық дәрежесі бойынша іс-қимылдарды білдіреді және келесі кезеңдерді ұстанады.

- қалдықтардың пайда болуын болдырмау немесе азайту;
- қалдықтарды олардың пайда болу көздерінен бөлу;
- қалдықтарды қайта пайдалану, оларды шикізат пен өнімдерге қайта өңдеу;
- энергия алу арқылы жану;

- қалдықтарды залалсыздандыру немесе көму үшін дайындау;
- қалдықтарды көму.

Қазіргі уақытта халықты қалдықтарды жинау және әкетумен қамту 70%-ды құрайды. Ірі қалаларда қамту - 100%.

Аудандарда және ауылдық елді мекендерде төмен қамту.

Қазақстанда жыл сайын 5-6 миллион тонна қатты тұрмыстық қалдықтар түзіледі. Алдағы жылдары азық-түлік және азық-түлік емес тауарлар номенклатурасын, олар үшін қаптаманың ассортименті мен түрлерін ұлғайту, халықтың өмір сүру деңгейінің өсуі есебінен ҚТҚ түзілу көлемінің ұлғаюын күту керек.

Қатты тұрмыстық қалдықтар үш санатқа бөлінеді:

- 1) қайта өңделетін, жалпы ағыннан бөлінетін қайталама шикізат;
- 2) компостталатын биологиялық ыдырайтын қалдықтар (тамақ қалдықтары);
- 3) қайта өңделмейтін қалдықтарды (қалдықтарды) қазіргі уақытта өнімге қайта өңдеуге болмайды немесе қайта өңдеу жоғары шығынды болып табылады. Қазіргі тұжырымдамаға сәйкес олар энергияны жағу арқылы алуға бағытталған (пиролиз).

Ауылдық жерлердегі қалдықтардың морфологиялық құрамы қалалық жерлерден ерекшеленеді. Онда органикалық қалдықтар және пластмассаның, орауыш материалдардың, қағаздың және картонның аз үлесі басым. Айта кету керек, ауылдық жерлерде қалдықтардың органикалық бөлігі әдетте полигонға немесе полигондарға орналастырылмайды. Органикалық қалдықтардың едәуір бөлігі жануарларға беріледі немесе үйде компост жасалады. Сонымен қатар, ағашты және басқа материалдарды жылыту мақсатында жағуға болады. Бұл екі қызмет те пайда болған қалдықтардың құрамы мен көлеміне әсер етеді.

Қазақстандағы қалдықтарды басқару Экологиялық кодекспен реттеледі. 2013 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен Қазақстан Республикасының " жасыл экономикаға" көшуі жөніндегі тұжырымдама бекітілді. Тұжырымдаманың негізгі бағыттарының бірі қатты тұрмыстық қалдықтарды (бұдан әрі - ҚТҚ) жинаудың, тасымалдаудың, өңдеудің және жоюдың тиімділігін, сенімділігін, экологиялық және әлеуметтік қолайлылығын арттыру болып табылады. 2030 жылға қарай қалдықтарды қайта өңдеу үлесі 40%-ға дейін және 2050 жылға қарай 50%-ға дейін нысаналы көрсеткіштер болып табылады, ал 2030 жылға қарай халықты ҚТҚ орталықтандырылған жинаумен қамту 100%- ды құрауы тиіс. ҚТҚ өңдеу саласын дамыту мақсатында нормативтік құқықтық база жетілдірілді. Атап айтқанда, Экологиялық кодекске түзетулер енгізілді:

- "коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау", "қайталама шикізат" ұғымдары енгізілді, оларға қойылатын талаптар белгіленді;
- өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері енгізілді;
- полигондарда қалдықтардың кейбір түрлерін көмуге тыйым салынды.

2016 жылдан бастап полигондарда құрамында сынап бар шамдар мен аспаптарды, металл сынықтарын, пайдаланылған майлар мен сұйықтықтарды, батареяларды, электрондық қалдықтарды көмуге тыйым салынады.

2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап пластмасса, макулатура, картон және қағаз, шыны қалдықтарын, 2021 жылдан бастап құрылыс және тамақ қалдықтарын көмуге тыйым салу күшіне енді.

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабы 4-тармағының 1) тармақшасына сәйкес аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдары коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік саясатты:

1) коммуналдық қалдықтарды басқару және олардың орындалуын қамтамасыз ету жөніндегі бағдарламаларды әзірлеуді ұйымдастыру.

4-кесте Қазақстан Республикасында коммуналдық қалдықтардың түзілуі және оларды қайта өңдеу деңгейі

№	Көрсеткіштің атауы	Өлшем бірлігі	Кезең, жыл				
			2018	2019	2020	2021	2022
1	Коммуналдық қалдықтардың түзілуі	мың тонна	3 692,0	3 674,0	3 708,5	4 006,5	3 822,8
2	Коммуналдық қалдықтардың пайдалану болу индексі	пайыз 2010=100	97,6	97,1	98,0	105,9	101,0
3	Коммуналдық қалдықтардың қайта өңдеу және кәдеге жарату	мың тонна	427,1	418,3	760,0	546,3	595,3
5	Коммуналдық қалдықтардың қайта өңдеу және кәдеге жарату үлесі	пайыз	11,6	11,4	20,5	13,6	15,6
6	Жан басына шаққандағы коммуналдық қалдықтардың пайдалану	кг	202	198	198		195

болу қарқындыл ығы					211	
--------------------------	--	--	--	--	-----	--

Әкімдіктер "Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге халық үшін тарифті есептеу әдістемесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 қыркүйектегі № 377 бұйрығына сәйкес ҚТҚ жинауға арналған тарифтерді қалыптастыруға (есептеуге) тиіс.

2021 жылдан бастап қолданылып жүрген бұйрықтың нормаларына сәйкес ҚТҚ шығару тарифінің есебіне:

1) нақты және/немесе нормативтік шығындарды көрсететін өзіндік құн (ҚТҚ жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму жөніндегі қызметтерді орындауға арналған шығындардың, жалпы пайдалану және пайдаланудан тыс шығыстардың сомасы);

2) тарифті есептеу күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қайта қаржыландыру мөлшерлемесінен жоғары емес деңгейде айқындалатын пайданың жол берілетін деңгейі.

Қостанай облысы Жітіқара аудандық мәслихатының 2022 жылғы 30 желтоқсандағы № 248 "Жітіқара ауданы бойынша қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге халық үшін тарифтерді бекіту туралы" шешімімен Жітіқара ауданында қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге халық үшін мынадай тарифтер бекітілді:

5-кесте Жітіқара ауданы бойынша қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған халық үшін тарифтер

Атауы	Есеп бірлігі	Теңге (ҚҚС-сыз)
Абаттандырылған үй иелері	1 тұрғыннан айына	402,82
Абаттандырылмаған үй иелері	1 тұрғыннан айына	419,60
Бірлікке жылдық тариф (көлемі)	1 м3	4028,15

Жалпы алғанда, қалдықтарды басқару барлық келесі әрекеттерді қамтиды деп саналады: қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу және жою, соның ішінде қалдықтарды жою объектілеріне кейінгі күтім, сондай-ақ кейбір сарапшылардың пікірінше, қалдықтардың пайда болуын азайтуға бағытталған іс-шаралар.

Қоршаған ортаны қорғаудың маңызды бағыттарының бірі өндіріс және тұтыну қалдықтарын басқаруды ұтымды ұйымдастыру болып табылады. Бұл ретте қалдықтары аз және қалдықсыз технологияларды енгізуді, оларды залалсыздандыру және кәдеге жарату мақсатында қалдықтарды қайта өңдеуді экономикалық ынталандыру маңызды рөл атқарады.

2021 жылы республика бойынша ҚТҚ полигондарының саны 3 007 құрады, оның ішінде Экологиялық және санитарлық нормаларға 603 (20%) сәйкес келеді.

6-кесте Экологиялық және санитарлық-эпидемиологиялық нормаларға сәйкес келетін полигондардың үлесі

Облыс	ҚТҚ полигондарының саны, бірлік		Нормаларға сәйкес келетін полигондар саны, бірлік		Нормаларға сәйкес полигондардың үлесі, %	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Қостанай	266	239	111	139	41,73	58,2

Кесте Қостанай облысындағы полигондардың едәуір бөлігі қатты тұрмыстық қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі белгіленген нормаларға сәйкес келмейтінін көрсетеді. Бұл экологиялық және санитарлық стандарттарға сай болу үшін аймақтағы қалдықтарды басқару жүйесін жақсарту үшін күш пен шараларды қажет етеді.

Қалдықтарды жинауды және қайта өңдеуді жүзеге асыратын кәсіпорындар туралы мәліметтер.

7-кесте Шыны қаптаманың қалдықтарын кәдеге жарату

№	Атауы	Орналасқан жері	Қуаты, жылына тонна
1	АлматыСтекло ЖШС	Алматы облысы, Қарасай ауданы	20 000
2	Еврокристалл ЖШС	Шымкент қаласы	12500
3	QazaqGlassCompany ЖШС	Алматы облысы, Іле ауданы	2021 жылы 20 000, 2022 жылы 25 000

7-кесте шыны қаптаманың қалдықтарын кәдеге жаратумен айналысатын Қазақстан Республикасындағы үш кәсіпорын туралы ақпарат береді. Бұл кәсіпорындар елдің әр түрлі аймақтарына таратылады және әртүрлі қайта өңдеу қуаттарына ие.

Дегенмен, кестеде көрсетілген шыны қаптаманы қайта өңдеумен айналысатын кәсіпорындардың саны бүкіл ел бойынша аз екенін атап өткен жөн. Олардың қызметінің маңыздылығына қарамастан, Қазақстан аумағының кеңдігін және бүкіл ел аумағында өндірілетін шыны қалдықтарының ықтимал елеулі көлемін назарға алу қажет.

Бұл қалдықтарды басқару саласындағы қиындықты білдіреді және ұлттық масштабтағы шыны қаптаманы кәдеге жарату үшін инфрақұрылымды кеңейтудің маңыздылығын көрсетеді.

8-кесте Пластикалық қаптаманың қалдықтарын кәдеге жарату

№	Атауы	Орналасқан жері	Қуаты, жылына тонна
1	AstanaRecyclingPlant ЖШС	Астана қаласы	3300
2	GreenTechnologyIndustries ЖШС	Түркістан облысы, Ордабасы ауданы	7 000 тонна 2021 жылы; 10 000 тонна 2022 жылы
3	Радуга ЖШС	Солтүстік-Қазақстан облысы, Петропавл қаласы	3200
4	ГорКомТранс ЖШС	Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы	3 000 тонна 2021 жылы; 3 578 тонна 2022 жылы
5	"Клининговая компания ЭкоКомфорт" ЖШС	Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы	300
			910 тонна 2021 жылы;

6	Статус-Эверест ЖШС	Түркістан облысы, Кентау қаласы	2 000 тонна 2022 жылы
7	QazaqRecycling ЖШС	Алматы қаласы	1200
8	Дорпласт-инвест өндірістік компаниясы ЖШС	Алматы облысы, Қапшағай қаласы	900
9	Попов И.А. ЖК	Павлодар облысы, Павлодар қаласы	800
10	"GreenParkKokshetau" ЖШС	Солтүстік-Қазақстан облысы, Петропавл қаласы	1680

8-кесте Қазақстанның түрлі өңірлерінде пластмасса қаптамасын кәдеге жаратумен айналысатын кәсіпорындардың алуан түрлілігін көрсетеді. Қалалар бойынша қуаттарды бөлу жергілікті бастамалардың маңыздылығын және қалдықтарды жою мәселесін шешуге жан-жақты көзқарасты көрсетеді.

9-кесте Картон-қағаз қаптамасының қалдықтарын кәдеге жарату

№	Атауы	Орналасқан жері	Қуаты, жылына тонна
1	KagazyRecycling ЖШС	Алматы қаласы	55 000 тонна 2021 жылы; 60 000 тонна 2022 жылы
2	"NUR KAGAZY" ЖШС	Алматы облысы, Талғар ауданы	30 000 тонна 2021 жылы; 40 000 тонна 2022 жылы
3	"EcoPackAstana" ЖШС	Ақмола облысы, Целиноград ауданы	2 160 тонна 2021 жылы; 5 400 тонна 2022 жылы
4	Картон-қағаз комбинаты- 2015 ЖШС	Қостанай облысы, Лисаков қаласы	550
5	ЛисБум.KZ ЖШС	Қостанай облысы, Лисаков қаласы	2 000 тонна 2021 жылы; 3 000 тонна 2022 жылы
6	Бумпром ЖШС	Түркістан облысы, Еңбекші ауданы	10 000 тонна 2021 жылы; 15 000 тонна 2022 жылы
7	GoldmanAstana ЖШС	Солтүстік Қазақстан облысы, Қызылжар ауданы	3 600 тонна 2021 жылы; 7 200 тонна 2022 жылы
8	Интер Мульти Сервис ЖШС	Алматы қаласы	26 000 тонна 2021 жылы; 40 000 тонна 2022 жылы
9	Завод Гофротара ЖШС	Павлодар облысы, Павлодар қаласы	936
10	ҚызылордаҚағазы ЖШС	Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы	312
11	Ақтау қағаз компаниясы ЖШС	Маңғыстау облысы, Мұнайлы ауданы	200
12	Лайбекова К.Ж. ЖК	Түркістан облысы, Сарыағаш ауданы	800

9-кесте Қазақстанның түрлі өңірлерінде картон-қағаз қаптамасының қалдықтарын кәдеге жаратумен айналысатын кәсіпорындарға шолуды қамтамасыз етеді. Қалалар бойынша қуаттарды бөлу қалдықтардың осы түрін кәдеге жарату белсенді дамып келе

жатқанын және кәсіпорындар өздерінің өндірістік қабілетін арттыруға ұмтылатындығын көрсетеді.

Алайда, оң тенденцияларға қарамастан, кейбір аймақтарда картон-қағаз қаптамасының қалдықтарын жоюға ықпал ету үшін қосымша күш пен инвестиция қажет. Бұл қайта өңдеу инфрақұрылымын одан әрі нығайтуға және Қазақстанның барлық аумағында қалдықтарды басқарудың неғұрлым орнықты жүйелерін құруға мүмкіндік береді.

1.2. Жітіқара ауданында коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйін бағалау

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің ұлттық статистика бюросы жариялайтын ресми статистикалық ақпаратқа сәйкес Қостанай облысының аумағында коммуналдық қалдықтарды жинау және әкету жөніндегі қызметті әртүрлі меншік нысанындағы 49 шаруашылық жүргізуші субъектінің қызметі жүзеге асырады. Жітіқара ауданында коммуналдық қалдықтарды жинау және шығару жөніндегі қызметті 3 (үш) кәсіпкерлік субъектісі жүзеге асырады.

Қостанай облысы Жітіқара ауданының аумағында 6 (алты) ҚТҚ полигоны бар. Оның ішінде ҚТҚ үш полигоны заң талаптарына сәйкес келмейді.

"Соцсервис" ЖШС, "Джетыгарахимчистка" ЖШС және "Шандыкөл" ЖШС басқаруындағы ҚТҚ 3 (үш) полигонының заңнама талаптарына сәйкес келеді.

Статистика деректеріне сәйкес 2023 жылдың басында Жітіқара қаласының аумағында 34 751 адам тұрады.

2023 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Жітіқара қаласында коммуналдық қалдықтарды орналастырудың 2 (екі) объектісі жұмыс істейді – "Соцсервис" ЖШС, "Джетыгарахимчистка" ЖШС.

"Соцсервис" ЖШС полигоны

Мақсаты: қатты тұрмыстық және басқа да өндірістік қалдықтарды көму, кәдеге жарату

Заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Қостанай облысы, Жітіқара қаласы, Д. Асанбаев көшесі, 5А. Жітіқара ауданы Жітіқара қаласының аумағында уақытша өтеулі ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығына арналған актіге сәйкес "Соцсервис" ЖШС жер учаскесінің кадастрлық нөмірі 12-192-008-088, уақытша өтеулі ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығымен 1 (бір) қалалық полигон берілді (жалдау) жер учаскесіне 2063 жылғы 04 наурызға дейін 48 жыл мерзімге.

Пайдалануға берілген жылы: 1963 жыл.

Полигонның ауданы: 10,54 гектар, оның ішінде шаруашылық-тұрмыстық аймақ - 0,5 гектар және қойма аймағы - 10,0 гектар.

Полигонның қуаты: 1189112,3 м3 немесе 237822,5 тонна.

Жинақталған қалдықтардың көлемі: 1963 жылдан бастап 2023 жылдың 4 тоқсанына дейін - 167 538,2 тонна.

10-кесте "Соцсервис" ЖШС абоненттерінің саны

№	Атауы	Абоненттер саны
1	Халық	22000
2	Мемлекеттік мекемелер	40
3	Заң ұйымдары (ЖШС, АҚ, ЖК)	374

Қалдықтарды көму ҚТҚ полигондарын пайдалану қағидаларына сәйкес кейіннен инертті материалмен (топырақпен, күл-қож қалдықтарымен) нығыздай және оқшаулай отырып, жылжыту әдісімен жүргізіледі. Тығыздау, ҚТҚ жұмыс картасына 0,5 м дейінгі қабаттармен төсеу ауыр бульдозермен жүргізіледі.

Кәсіпорын қабылдаумен, сұрыптаумен, уақытша сақтаумен және шарт бойынша халық пен кәсіпорыннан қалдықтарды көму арқылы жүзеге асырылады. Жітіқара қаласын тазарту жоспарлы-тұрақты болып табылады, шарттар мен кестелер бойынша, әкімдік пен санэпидқадағалау органдарының бақылауымен жүргізіледі. Полигондағы жұмыстарды ұйымдастыру жұмыстардың орындалу ретін, ҚТҚ сақтауға арналған алаңдарды орналастыруды айқындайтын пайдаланудың технологиялық схемасымен айқындалады.

Жітіқара қаласы бойынша контейнерлер

Саны - 196 бірлік.

Техникалық жағдайы - қалыпты.

14-кесте "Соцсервис" ЖШС қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған контейнерлік алаңдарды орналастыру

Шағын аудан	Учаске	Алаңы
5в	5Б учаскесі	0,0012 гектар
5в	11Г учаскесі	0,0012 гектар
5в	4Б учаскесі	0,0012 гектар
5в	13Б учаскесі	0,0012 гектар
5в	2Б учаскесі	0,0012 гектар
5	9А учаскесі	0,0012 гектар
5	4А учаскесі	0,0012 гектар
11	6Б учаскесі	0,0012 гектар
11	1В учаскесі	0,0016 гектар
11	3А учаскесі	0,0012 гектар
11	16Б учаскесі	0,0009 гектар
11	10А учаскесі	0,0012 гектар
11	22А учаскесі	0,0011 гектар
11	24А учаскесі	0,0012 гектар
11	28Б учаскесі	0,0012 гектар

7	25А учаскесі	0,0012 гектар
7	5Б учаскесі	0,0012 гектар
7	20А учаскесі	0,0008 гектар
7	8А учаскесі	0,0012 гектар
7	24А учаскесі	0,0012 гектар
7	58А учаскесі	0,0008 гектар
6	10Б учаскесі	0,0016 гектар
6	4А учаскесі	0,0012 гектар
6	15А учаскесі	0,0012 гектар
6	18А учаскесі	0,0012 гектар
6	63Б учаскесі	0,0012 гектар
6	24А учаскесі	0,0008 гектар
6	22А/1 учаскесі	0,0012 гектар
2	26А учаскесі	0,0012 гектар
2	28А учаскесі	0,0012 гектар
2	19Б учаскесі	0,0012 гектар
2	14В учаскесі	0,0009 гектар
2	9В учаскесі	0,0012 гектар
4	17А учаскесі	0,0012 гектар
4	22А учаскесі	0,0012 гектар
4	35А учаскесі	0,0012 гектар
4	3А учаскесі	0,0012 гектар
4	31А учаскесі	0,0012 гектар
4	26А учаскесі	0,0012 гектар
4	15Б учаскесі	0,0012 гектар
4	9А учаскесі	0,0012 гектар

Полигонның негізгі құрылысы - ҚТҚ сақтау учаскесі, полигон алаңының 95%-на дейін алады (ауданы - 10,0 га). Қойма учаскесі пайдалану кезегіне бөлінген (жұмыс карталары). Қойма учаскесін картаға (кезекке) бөлу жер бедерін ескере отырып орындалады.

11-кесте "Соцсервис" ЖШС балансында келесі автокөлік бар:

№		Жабдықтың атауы	Саны
1	Бульдозер	Т130	1
2	Трактор	МТЗ	1
3	Газон	ГАЗ С41R13	2
4	Қоқыс таситын көлік	ГАЗ 3309	5
5	Газель	ГАЗ 322171	2

Кәсіпорынның балансында 11 көлік бірлігі бар (трактор паркі - 2 (екі) бірлік, жүк автомашиналары - 9 (тоғыз) бірлік. Көлікті өңдеу (жуу) ҚТҚ полигонының арнайы

алаңында жүргізіледі, жуғаннан кейін су ыдысқа жиналады және ыстық кезеңде қалдықтарды суару үшін пайдаланылады. Көлікті жууға арналған су ішуге арналмаған ұнғымадан алынады.

12-кесте ҚТҚ полигондарын ұстау және коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге сәйкестік тізілімі "Соцсервис" ЖШС ПОЛИГОНЫ.

НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДІҢ ТАЛАПТАРЫ	ОРЫНДАЛУЫН БАҒАЛАУ
"Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес	
Қалдықтарды сақтау орнынан (алаң) тұрғын үй құрылысы аумағына, өндірістік және коммуналдық мақсаттағы объектілерге дейінгі СҚА мөлшері Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 "Тіршілік ету ортасы мен адам денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы бұйрығының белгіленген талаптарымен айқындалады	Орындалады
Елді мекендерде (тұрғын үй қорының, ұйымдардың, мәдени-бұқаралық мекемелердің, демалыс аймақтарының аумағында) көлік үшін кіреберістері бар қалдықтарды жинауға арналған контейнерлерді орналастыру үшін арнайы алаңдар бөлінеді. Алаң қатты жабынмен орналастырылады және қалдықтардың желмен таралу (таралу) мүмкіндігін болдырмайтын, бірақ кемінде 1,5 м биіктікке үш жағынан қоршалады.	Орындалады
ҚТҚ шығару уақтылы жүзеге асырылады. Қалдықтарды контейнерлерде 0о С және одан төмен температурада сақтау мерзімі – үш тәуліктен аспайды, оң температурада – бір тәуліктен аспайды.	Орындалады
ҚТҚ полигонының, полигондардың меншік иесі полигоннан (ұйымдасқан полигоннан) шыққан кезде қоқыс таситын көліктердің дөңгелектерін зарарсыздандыру үшін дезинфекциялық бетон ваннасын ұйымдастырады. Ваннаның ұзындығы кемінде 8 м, ені 3 м, тереңдігі 0,3 м.	Орындалмайды
ҚТҚ полигонының бүкіл аумағының периметрі бойынша полигондар жеңіл қоршау, тереңдігі 2 м-ден асатын құрғату траншеясы немесе биіктігі 2 м-ден аспайтын жер білігі орнатылады.	Орындалады
Тұтыну қалдықтарын залалсыздандыру кезінде осы Санитариялық қағидалардың 40-тармағында көрсетілген пештер (инсинераторлар)	

<p>пайдаланылады. Полигонға ауыр металдар мен заттарды алудың тиімді әдістері, радиоактивті қалдықтар, регенерациялауға жататын мұнай өнімдері әзірленген тұтыну қалдықтары қабылданбайды.</p>	<p>Орындалмайды</p>
<p>Полигон басым бағыттағы желдерді ескере отырып, елді мекендердің жел жағында, өзендердің ағысы бойынша шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау су жинау орындарынан төмен, ашық су айдындарын, қыстайтын шұңқырларды, жаппай уылдырық шашу және балық аулау орындарын су жинау аймақтарынан төмен және шет жағына қарай орналастырылады.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>Полигонға арналған орындар елді мекендер мен адамдардың жаппай демалатын аймақтарының, шаруашылық сумен жабдықтаудың, минералдық көздердің, ашық су айдындарының және жер асты суларының ластануын болдырмайтын инженерлік шешімдерді орындауға мүмкіндік беретін нөсер, еріген және тасқын сулармен су баспайтын, құрылыс салудан бос, желдетілетін жекелеген аумақтарда көзделеді.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>Полигон жер асты сулары 20 м-ден астам тереңдікте жатқан және сүзу коэффициенті тәулігіне 10 м-ден аспайтын өткізгіштігі төмен жыныстармен жабылған учаскелерде орналастырылады. Полигон түбінің негізін жер асты сулары деңгейінің ең жоғары негізгі тұруынан кемінде 4 м орналастырады. Түбі мен қабырғалары гидроқшаулағышпен реттеледі.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>ҚТҚ полигондарының, полигондардың СҚА мөлшері мен көгалдандырылуы № ҚР ДСМ-2 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.</p>	<p>Орындалмайды</p>
<p>Полигонды тұрғын үй құрылысының резервтік аумақтарында, өндірістік объектілерді, рекреациялық аймақтарды кеңейтуде, өзен аңғарларында, арқалықтарда, топырақтың шөгуі бар учаскелерде, карст процестерінің даму орындарында, пайдалы қазбалар жатқан аумақта, жерасты ауыз су көздерінің қоректену аймағында орналастыруға жол берілмейді.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>Полигон аумағының елді мекендер, өндірістік объектілер, ауыл шаруашылығы алқаптары мен су ағындары бағытында еңкеюіне жол берілмейді.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>Полигон аумағы екі аймаққа бөлінеді: ҚТҚ сақтау аймағы және шаруашылық-тұрмыстық объектілерді орналастыру аймағы.</p>	<p>Орындалады</p>
<p>Полигондардың персоналы үшін санитарлық-тұрмыстық қызмет көрсету үй-жайлары көзделеді. Тамақтану бөлмесі кем дегенде тұрмыстық тоназытқышпен және ыдыс жууға арналған раковинамен жабдықталған.</p>	<p>Орындалады</p>

Полигонда келіп түсетін қалдықтардың құрамы мен есебін, полигонның жұмыс бөлігінде қалдықтардың бөлінуін, қалдықтарды оқшаулау жөніндегі технологиялық циклды бақылауды қамтамасыз етеді.	Орындалады
Полигонның жасыл аймағында (периметрі бойынша) ҚТҚ-ның жер асты суларына әсерін бақылау үшін бақылау ұңғымалары орналастырылады, олардың бірі жер асты суларының ағыны бойынша полигоннан жоғары, полигоннан төмен 1-2 ұңғыма.	Орындалмайды
Оқшаулағыш материал ретінде қождар және (немесе) өндіріс қалдықтары қолданылады: әк, бор, сода, гипс, графит, асбестцемент, шифер.	Орындалмайды
Полигондағы қалдықтарды дезинфекциялау үшін далалық компосттау әдістері қолданылады, жылына 120000 м3 ҚТҚ-дан аз қабылдайтын полигондар үшін ҚТҚ-ны сақтаудың траншеялық схемасы қолданылады. Траншеялардың тереңдігі 3-6 м және ені 6-12 м. траншеялар басым желдің бағытына перпендикуляр орналастырылған.	Орындалмайды
Коммуналдық қалдықтарды басқару ережелеріне сәйкес	
Коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау Қазақстан Республикасы экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 482 бұйрығымен бекітілген техникалық, экономикалық және экологиялық орындылығы ескеріле отырып, қалдықтарды бөлек жинауға, оның ішінде міндетті түрде бөлек жинауға жататын қалдықтардың түрлеріне немесе топтарына (түрлерінің жиынтығына) қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылады (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25595 болып тіркелген).	Орындалады
Егер коммуналдық қалдықтар бөлек жиналса, қалдықтардың әр санаты (фракциясы) үшін шығарудың өзіндік жиілігі анықталады.	Орындалмайды
Кодекстің 368-бабының 4-тармағына сәйкес ҚТҚ тасымалдау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері тиісті қызметтер көрсету кезінде мыналарды сақтайды: 1) ҚТҚ тасымалдауға арналған арнайы жабдықталған көлік құралдарын пайдалануға;	Орындалады
Қатты тұрмыстық қалдықтарды тасымалдау (оның ішінде әкету) осы Кодекстің талаптарына сәйкес келетін көлік құралдарымен жүзеге асырылуға тиіс.	Орындалады

"Джетыгарахимчистка" ЖШС полигоны.

Заңды мекенжайы: Қостанай облысы, Жітіқара қаласы, Ленин көшесі, 110. Кәсіпорын 2 (екі) өндірістік алаңда орналасқан: № 1 алаң – Қостанай облысы, Жітіқара

қаласы, Ленин көшесі, 110; № 2 алаң - Қостанай облысы, Жітіқара қаласы, бұрынғы " Пионерский" кентінің ауданы. 2013 жылғы 1 шілдедегі № 108 жер учаскесін жалға алу туралы шарт. Жер учаскесіне уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығы – 2057 жылдың 25 наурызына дейін.

Жұмысты қамтамасыз ету үшін кәсіпорын құрамына атмосфераны ластаудың негізгі көздері болып табылатын келесі бөлімшелер мен учаскелер кіреді: № 1 алаң - Химиялық тазалау цехы; № 2 алаң - ҚТҚ полигоны

Мақсаты: ҚТҚ қалдықтарын көму және кәдеге жарату

Полигонның ауданы: 9,84 га

Жинақталған қалдықтардың көлемі: 2022 жылға - 20 000 тонна.

I санаттағы объектілер үшін қоршаған ортаға эмиссияларға рұқсат. Берілген күні: 2019 жылғы 13 қыркүйек.

13-кесте "Джетыгарахимчистка" ЖШС ҚТҚ полигонының тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтері

2021-2028 жылдарға арналған тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтері		
Қалыптасуы, т/жыл	Орналастыру т/жыл	Бөгде ұйымдарға беру, т/жыл
35000	5950	29050

Жітіқара ауданының коммуналдық қалдықтарды басқару объектілерінің ПНРО деректеріне сәйкес "Бөгде ұйымдарға беру, т/жыл" кейіннен арнайы ұйымдарға беру үшін уақытша қойма қалдықтарының жоспарланған көлемі болып табылады.

2021-2028 жылдары Жітіқарадағы ҚТҚ полигоны жылына 35000 тонна қалдықтарды қалыптастыруды жоспарлап отыр, оның 5950 тоннасы полигонға орналастырылады, ал 29050 тоннасы жыл сайын бөгде ұйымдарға беріледі.

14-кесте "Джетыгарахимчистка" ЖШС ҚТҚ полигондарын ұстау және коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге сәйкестік тізілімі.

НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДІҢ ТАЛАПТАРЫ	ОРЫНДАЛУЫН БАҒАЛАУ
"Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес	
Қалдықтарды сақтау орнынан (алаң) тұрғын үй құрылысы аумағына, өндірістік және коммуналдық мақсаттағы объектілерге дейінгі СҚА мөлшері Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 "Тіршілік ету ортасы мен адам денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар"	Орындалады

санитариялық қағидаларын бекіту туралы бұйрығының белгіленген талаптарымен айқындалады	
Елді мекендерде (тұрғын үй қорының, ұйымдардың, мәдени-бұқаралық мекемелердің, демалыс аймақтарының аумағында) көлік үшін кіреберістері бар қалдықтарды жинауға арналған контейнерлерді орналастыру үшін арнайы алаңдар бөлінеді. Алаң қатты жабынмен орналастырылады және қалдықтардың желмен таралу (таралу) мүмкіндігін болдырмайтын, бірақ кемінде 1,5 м биіктікке үш жағынан қоршалады.	Орындалады
ҚТҚ шығару уақтылы жүзеге асырылады. Қалдықтарды контейнерлерде 0о С және одан төмен температурада сақтау мерзімі – үш тәуліктен аспайды, оң температурада – бір тәуліктен аспайды.	Орындалады
ҚТҚ полигонының, полигондардың меншік иесі полигоннан (ұйымдасқан полигоннан) шыққан кезде қоқыс таситын көліктердің дөңгелектерін зарарсыздандыру үшін дезинфекциялық бетон ваннасын ұйымдастырады. Ваннаның ұзындығы кемінде 8 м, ені 3 м, тереңдігі 0,3 м.	Орындалмайды
ҚТҚ полигонының бүкіл аумағының периметрі бойынша полигондар жеңіл қоршау, тереңдігі 2 м-ден асатын құрғату траншеясы немесе биіктігі 2 м-ден аспайтын жер білігі орнатылады.	Орындалады
Тұтыну қалдықтарын залалсыздандыру кезінде осы Санитариялық қағидалардың 40-тармағында көрсетілген пештер (инсинераторлар) пайдаланылады. Полигонға ауыр металдар мен заттарды алудың тиімді әдістері, радиоактивті қалдықтар, регенерациялауға жататын мұнай өнімдері әзірленген тұтыну қалдықтары қабылданбайды.	Орындалмайды
Полигон басым бағыттағы желдерді ескере отырып, елді мекендердің жел жағында, өзендердің ағысы бойынша шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау су жинау орындарынан төмен, ашық су айдындарын, қыстайтын шұңқырларды, жаппай уылдырық шашу және балық аулау орындарын су жинау аймақтарынан төмен және шет жағына қарай орналастырылады.	Орындалады
Полигонға арналған орындар елді мекендер мен адамдардың жаппай демалатын аймақтарының, шаруашылық сумен жабдықтаудың, минералдық көздердің, ашық су айдындарының және жер асты суларының ластануын болдырмайтын инженерлік шешімдерді орындауға мүмкіндік беретін нөсер, еріген және тасқын сулармен су баспайтын, құрылыс салудан бос, желдетілетін жекелеген аумақтарда көзделеді.	Орындалады

Полигон жер асты сулары 20 м-ден астам тереңдікте жатқан және сүзу коэффициенті тәулігіне 10 м-ден аспайтын өткізгіштігі төмен жыныстармен жабылған учаскелерде орналастырылады. Полигон түбінің негізін жер асты сулары деңгейінің ең жоғары негізгі тұруынан кемінде 4 м орналастырады. Түбі мен қабырғалары гидроокшаулағышпен реттеледі.	Орындалады
ҚТҚ полигондарының, полигондардың СКА мөлшері мен көгалдандырылуы № ҚР ДСМ-2 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.	Орындалмайды
Полигонды тұрғын үй құрылысының резервтік аумақтарында, өндірістік объектілерді, рекреациялық аймақтарды кеңейтуде, өзен аңғарларында, арқалықтарда, топырақтың шөгуді бар учаскелерде, карст процестерінің даму орындарында, пайдалы қазбалар жатқан аумақта, жерасты ауыз су көздерінің қоректену аймағында орналастыруға жол берілмейді.	Орындалады
Полигон аумағының елді мекендер, өндірістік объектілер, ауыл шаруашылығы алқаптары мен су ағындары бағытында еңкеюіне жол берілмейді.	Орындалады
Полигон аумағы екі аймаққа бөлінеді: ҚТҚ сақтау аймағы және шаруашылық-тұрмыстық объектілерді орналастыру аймағы.	Орындалады
Полигондардың персоналы үшін санитарлық-тұрмыстық қызмет көрсету үй-жайлары көзделеді. Тамақтану бөлмесі кем дегенде тұрмыстық тоназытқышпен және ыдыс жууға арналған раковинамен жабдықталған.	Орындалады
Полигонда келіп түсетін қалдықтардың құрамы мен есебін, полигонның жұмыс бөлігінде қалдықтардың бөлінуін, қалдықтарды оқшаулау жөніндегі технологиялық циклды бақылауды қамтамасыз етеді.	Орындалады
Полигонның жасыл аймағында (периметрі бойынша) ҚТҚ-ның жер асты суларына әсерін бақылау үшін бақылау ұңғымалары орналастырылады, олардың бірі жер асты суларының ағыны бойынша полигоннан жоғары, полигоннан төмен 1-2 ұңғыма.	Орындалмайды
Оқшаулағыш материал ретінде қождар және (немесе) өндіріс қалдықтары қолданылады: әк, бор, сода, гипс, графит, асбестцемент, шифер.	Орындалмайды
Полигондағы қалдықтарды дезинфекциялау үшін далалық компосттау әдістері қолданылады, жылына 120000 м3 ҚТҚ-дан аз қабылдайтын полигондар үшін ҚТҚ-ны сақтаудың траншеялық схемасы қолданылады. Траншеялардың тереңдігі 3-6 м және ені 6-12 м. траншеялар басым желдің бағытына перпендикуляр орналастырылған.	Орындалмайды
Коммуналдық қалдықтарды басқару ережелеріне сәйкес	

Коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау Қазақстан Республикасы экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 482 бұйрығымен бекітілген техникалық, экономикалық және экологиялық орындылығы ескеріле отырып, қалдықтарды бөлек жинауға, оның ішінде міндетті түрде бөлек жинауға жататын қалдықтардың түрлеріне немесе топтарына (түрлерінің жиынтығына) қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылады (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25595 болып тіркелген).	Орындалады
Егер коммуналдық қалдықтар бөлек жиналса, қалдықтардың әр санаты (фракциясы) үшін шығарудың өзіндік жиілігі анықталады.	Орындалмайды
Кодекстің 368-бабының 4-тармағына сәйкес ҚТҚ тасымалдау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері тиісті қызметтер көрсету кезінде мыналарды сақтайды: 1) ҚТҚ тасымалдауға арналған арнайы жабдықталған көлік құралдарын пайдалануға;	Орындалады
Қатты тұрмыстық қалдықтарды тасымалдау (оның ішінде әкету) осы Кодекстің талаптарына сәйкес келетін көлік құралдарымен жүзеге асырылуға тиіс.	Орындалады

"Шаңдықөл" ЖШС полигоны

Заңды мекенжайы: Қостанай облысы, Жітіқара ауданы, Милютинка а.о., Милютинка ауылы.

Мақсаты: тұрмыстық қатты қалдықтарды кәдеге жарату

Полигонның ауданы: 3,0 га

Жинақталған қалдықтардың көлемі: 2022 жылға 7 534 тонна.

ҚТҚ полигоны. Полигонды пайдаланудың есептік мерзімі - 48 жыл. Полигонның сыйымдылығы 21324,7 тоннаны құрайды. ҚТҚ полигоны 2008 жылы ұйымдастырылды, 2012 жылы полигонның қызметі тоқтатылды. "Шаңдықөл" ЖШС полигонында 2012 жылдан бастап қалдықтарды орналастыру және көму жүргізілген жоқ.

ҚТҚ полигоны "Шаңдықөл" ЖШС кәсіпорнының барлық алаңдарынан, сондай-ақ Большевик ауылдық округінің Милютинка ауылы мен Шевченковка ауылының бөгде кәсіпорындары мен тұрғындарынан қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға арналған.

15-кесте "Шаңдықөл" ЖШС ҚТҚ полигонының тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтері

Тұтыну қалдықтарын орналастырудың 2018-2026 жылдарға арналған нормативтері		
Қалыптасуы, т/жыл	Орналастыру т/жыл	Бөгде ұйымдарға беру, т/жыл
462,32	383,7256	78,5944

Милютинка ауылындағы ҚТҚ полигоны 2018-2026 жылдары жылына 462,32 тонна қалдықтарды қалыптастыруды жоспарлап отыр, оның 383,7256 тоннасы полигонға орналастырылады, ал 78,5944 тоннасы жыл сайын бөгде ұйымдарға беріледі.

16-кесте ҚТҚ полигондарын ұстау және "Шаңдықөл" ЖШС коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге сәйкестік тізілімі.

НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДІҢ ТАЛАПТАРЫ	ОРЫНДАЛУЫН БАҒАЛАУ
"Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес	
Қалдықтарды сақтау орнынан (алаң) тұрғын үй құрылысы аумағына, өндірістік және коммуналдық мақсаттағы объектілерге дейінгі СҚА мөлшері Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 "Тіршілік ету ортасы мен адам денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы бұйрығының белгіленген талаптарымен айқындалады	Орындалады
Елді мекендерде (тұрғын үй қорының, ұйымдардың, мәдени-бұқаралық мекемелердің, демалыс аймақтарының аумағында) көлік үшін кіреберістері бар қалдықтарды жинауға арналған контейнерлерді орналастыру үшін арнайы алаңдар бөлінеді. Алаң қатты жабынмен орналастырылады және қалдықтардың желмен таралу (таралу) мүмкіндігін болдырмайтын, бірақ кемінде 1,5 м биіктікке үш жағынан қоршалады.	Орындалады
ҚТҚ шығару уақтылы жүзеге асырылады. Қалдықтарды контейнерлерде 0о С және одан төмен температурада сақтау мерзімі – үш тәуліктен аспайды, оң температурада – бір тәуліктен аспайды.	Орындалады
ҚТҚ полигонының, полигондардың меншік иесі полигоннан (ұйымдасқан полигоннан) шыққан кезде қоқыс таситын көліктердің дөңгелектерін зарарсыздандыру үшін дезинфекциялық бетон ваннасын ұйымдастырады. Ваннаның ұзындығы кемінде 8 м, ені 3 м, тереңдігі 0,3 м.	Орындалмайды
ҚТҚ полигонының бүкіл аумағының периметрі бойынша полигондар жеңіл қоршау, тереңдігі 2 м-ден асатын құрғату траншеясы немесе биіктігі 2 м-ден аспайтын жер білігі орнатылады.	Орындалады
Тұтыну қалдықтарын залалсыздандыру кезінде осы Санитариялық қағидалардың 40-тармағында көрсетілген пештер (инсинераторлар) пайдаланылады. Полигонға ауыр металдар мен	

заттарды алудың тиімді әдістері, радиоактивті қалдықтар, регенерациялауға жататын мұнай өнімдері әзірленген тұтыну қалдықтары қабылданбайды.	Орындалмайды
Полигон басым бағыттағы желдерді ескере отырып, елді мекендердің жел жағында, өзендердің ағысы бойынша шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау су жинау орындарынан төмен, ашық су айдындарын, қыстайтын шұңқырларды, жаппай уылдырық шашу және балық аулау орындарын су жинау аймақтарынан төмен және шет жағына қарай орналастырылады.	Орындалады
Полигонға арналған орындар елді мекендер мен адамдардың жаппай демалатын аймақтарының, шаруашылық сумен жабдықтаудың, минералдық көздердің, ашық су айдындарының және жер асты суларының ластануын болдырмайтын инженерлік шешімдерді орындауға мүмкіндік беретін нөсер, еріген және тасқын сулармен су баспайтын, құрылыс салудан бос, желдетілетін жекелеген аумақтарда көзделеді.	Орындалады
Полигон жер асты сулары 20 м-ден астам тереңдікте жатқан және сүзу коэффициенті тәулігіне 10 м-ден аспайтын өткізгіштігі төмен жыныстармен жабылған учаскелерде орналастырылады. Полигон түбінің негізін жер асты сулары деңгейінің ең жоғары негізгі тұруынан кемінде 4 м орналастырады. Түбі мен қабырғалары гидроокшаулағышпен реттеледі.	Орындалады
ҚТҚ полигондарының, полигондардың СҚА мөлшері мен көгалдандырылуы № ҚР ДСМ-2 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.	Орындалмайды
Полигонды тұрғын үй құрылысының резервтік аумақтарында, өндірістік объектілерді, рекреациялық аймақтарды кеңейтуде, өзен аңғарларында, арқалықтарда, топырақтың шөгуді бар учаскелерде, карст процестерінің даму орындарында, пайдалы қазбалар жатқан аумақта, жерасты ауыз су көздерінің қоректену аймағында орналастыруға жол берілмейді.	Орындалады
Полигон аумағының елді мекендер, өндірістік объектілер, ауыл шаруашылығы алқаптары мен су ағындары бағытында еңкеюіне жол берілмейді.	Орындалады
Полигон аумағы екі аймаққа бөлінеді: ҚТҚ сақтау аймағы және шаруашылық-тұрмыстық объектілерді орналастыру аймағы.	Орындалады
Полигондардың персоналы үшін санитарлық-тұрмыстық қызмет көрсету үй-жайлары көзделеді. Тамақтану бөлмесі кем дегенде тұрмыстық тоназытқышпен және ыдыс жууға арналған раковинамен жабдықталған.	Орындалады

Полигонда келіп түсетін қалдықтардың құрамы мен есебін, полигонның жұмыс бөлігінде қалдықтардың бөлінуін, қалдықтарды оқшаулау жөніндегі технологиялық циклды бақылауды қамтамасыз етеді.	Орындалады
Полигонның жасыл аймағында (периметрі бойынша) ҚТҚ-ның жер асты суларына әсерін бақылау үшін бақылау ұңғымалары орналастырылады, олардың бірі жер асты суларының ағыны бойынша полигоннан жоғары, полигоннан төмен 1-2 ұңғыма.	Орындалмайды
Оқшаулағыш материал ретінде қождар және (немесе) өндіріс қалдықтары қолданылады: әк, бор, сода, гипс, графит, асбестцемент, шифер.	Орындалмайды
Полигондағы қалдықтарды дезинфекциялау үшін далалық компосттау әдістері қолданылады, жылына 120000 м3 ҚТҚ-дан аз қабылдайтын полигондар үшін ҚТҚ-ны сақтаудың траншеялық схемасы қолданылады. Траншеялардың тереңдігі 3-6 м және ені 6-12 м. траншеялар басым желдің бағытына перпендикуляр орналастырылған.	Орындалмайды
Коммуналдық қалдықтарды басқару ережелеріне сәйкес	
Коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау Қазақстан Республикасы экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 482 бұйрығымен бекітілген техникалық, экономикалық және экологиялық орындылығы ескеріле отырып, қалдықтарды бөлек жинауға, оның ішінде міндетті түрде бөлек жинауға жататын қалдықтардың түрлеріне немесе топтарына (түрлерінің жиынтығына) қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылады (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25595 болып тіркелген).	Орындалады
Егер коммуналдық қалдықтар бөлек жиналса, қалдықтардың әр санаты (фракциясы) үшін шығарудың өзіндік жиілігі анықталады.	Орындалмайды
Кодекстің 368-бабының 4-тармағына сәйкес ҚТҚ тасымалдау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері тиісті қызметтер көрсету кезінде мыналарды сақтайды: 1) ҚТҚ тасымалдауға арналған арнайы жабдықталған көлік құралдарын пайдалануға;	Орындалады
Қатты тұрмыстық қалдықтарды тасымалдау (оның ішінде әкету) осы Кодекстің талаптарына сәйкес келетін көлік құралдарымен жүзеге асырылуға тиіс.	Орындалады

1.2. Қалдықтардың жіктелуі туралы мәліметтер

Қатты тұрмыстық қалдықтар. Химиялық және морфологиялық құрамы бойынша қатты тұрмыстық қалдықтар негізінен тамақ, қағаз және тоқыма өнімдерінен тұратын

халық пен кәсіпорындардың қалдықтары болып табылады. Тұрмыстық қатты қалдықтар полигондарынан атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесіне сәйкес (ҚР ҚОҚ министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-п бұйрығына № 17 қосымша) тұрмыстық қатты қалдықтардың құрамы ұсынылған (%): тамақ қалдықтары (35-45); қағаз, картон (32-35); ағаш (1-2); қара металл сынықтары (3-4); түсті металл сынықтары (0,5-1,5); тоқыма (3-5); сүйектер (1-2); шыны (2-3); былғары, резеңке (0,5-1); тастар, сылақ (0,5-1); пластмасса (3-4); басқалары (1-2); 15 мм-ден аз скрининг (5-7).

Күл-қож қалдықтары жеке сектор мен кәсіпорындардың пештері мен қазандықтарында көмір жағу кезінде пайда болады. Өндіріс және тұтыну қалдықтарын шекті орналастыру нормативтерінің жобаларын әзірлеу әдістемесіне сәйкес (ҚР ҚОҚ министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-п бұйрығына № 16 қосымша) күлдің мынадай құрамы бар (%): SiO₂ - 61,1; Al₂O₃ - 6,6; CaO - 4,3; MgO - 2,2; басқалары - 5,8

Күл-қож қалдықтары полигонда толық көлемде көмілуі тиіс.

Құрылыс қоқыстары үй-жайларды жөндеуден кейін пайда болады. Өндіріс және тұтыну қалдықтарын шекті орналастыру нормативтерінің жобаларын әзірлеу әдістемесіне сәйкес (ҚР ҚОҚ министрінің 2008 жылғы 18 сәуірдегі № 100-п бұйрығына № 16 қосымша) қалдықтардың құрамына мыналар кіреді: цемент қалдықтары - 10%, құм - 30%, керамикалық плиткамен күрес - 5%, сылақ - 55%. 2023-2027 жылдары - полигонға қабылданатын құрылыс қоқыстары кейіннен кәдеге жарату, қалпына келтіру немесе қайта өңдеу мақсатында арнайы ұйымдарға беру үшін уақытша сақтау алаңдарында жиналады.

ҚТҚ-ның физикалық сипаттамалары ерімейтін, ұшпайтын, жарылғыш емес, қатты.

Кейіннен арнайы ұйымдарға беру үшін уақытша сақтауға арналған қатты тұрмыстық қалдықтардың морфологиялық құрамы: 2023-2027 жж. - 83% - тамақ қалдықтары (40%); қағаз, картон (32%); шыны (2%); металл сынықтары (5%); пластмасса (4%).

Көмуге арналған қатты тұрмыстық қалдықтардың морфологиялық құрамы: - 2023-2027 жылдары - 17% - ағаш (2%); тоқыма (3%); сүйектер (2%); былғары, резеңке (0,5%); тастар, сылақ (0,5%); басқалары (2%); отсев (7%).

1.3. Коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы негізгі проблемалар

Жітіқара ауданында коммуналдық қалдықтар негізінен ҚТҚ полигондарына орналастырылады, ал полигондардың мөлшері аз, сондықтан экономикалық және табиғатты қорғау тұрғысынан тиімді емес.

Ауданда коммуналдық қалдықтарды жинау және шығару бойынша қызметті "Соцсервис" ЖШС, "Пчелка" ЖК ("Джетыгарахимчиска" ЖШС полигонына) және "Шаңдықөл" ЖШС (қоқыс шығаратын компания – ҚШК) жүзеге асырады, бұл ретте

орналасқан автопарк негізінен мамандандырылмаған жүк автомобильдерінен тұрады. Флоттың едәуір бөлігі ескі және қатты тозған автомобильдер. Сондықтан көбінесе автопарктің 50%-ы пайдалануға жарамсыз күйде (жөндеуде) болады. ҚШК автопаркінде тасымалданатын ҚТҚ-ны тығыздау мүмкіндігі бар заманауи мамандандырылған қоқыс тасығыштар жоқ. ҚТҚ жинау және әкету ҚТҚ тиеуге арналған 2 (екі) мамандандырылған машинаны (тиегіш) және ҚТҚ әкетуге арналған жүк автомобилін тарта отырып жүзеге асырылады, бұл өз кезегінде еңбек шығындарын және энергия ресурстарының жоғары шығынын едәуір арттырады. Сонымен қатар, сығымдалмаған тұрмыстық қалдықтарды тасымалдау (тығыздығы 200-250 кг/м³) көлік шығындарын едәуір арттырады.

Сондай-ақ, жолдар "әлсіз жері" болып табылады. Көп жағдайда ҚТҚ жинау орындарына кірме жолдар жоқ, немесе олар тым тар және/немесе сапасы нашар, қыста оларды қар жауып, олар өтпейтін болады.

Далалық зерттеулер жүргізу барысында анықталған Қостанай облысы Жітіқара ауданының коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу жүйесінің түйінді проблемалары:

аудан орталығында коммуналдық қалдықтарды жинау мен әкетудің орталықтандырылған жүйесімен халықты төмен қамту, бағалау деректері бойынша халықты қамту 64%-ды құрайды;

аудан орталығынан тыс жерлерде коммуналдық қалдықтарды орталықтандырылған жинау және шығару жүйесі ұйымдастырылмаған;

Статистикалық мәліметтерге сәйкес, қаланың жалпы халқы 35 299 мың адамды құрайды, алайда тек 22 000 мың адамға "Соцсервис" ЖШС полигоны қызмет көрсетеді. Бұл ретте, Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 367-бабының 3-тармағына сәйкес тұрғын үйлерде тұратын жеке тұлғалар жария шарттар негізінде орталықтандырылған жүйені пайдалануға және жергілікті өкілді орган бекіткен тарифтерге сәйкес қалдықтарды тасымалдау үшін көрсетілетін қызметтерге ақы төлеуге міндетті. Негізгі проблемалардың бірі қаланың ескі бөлігінде тұратын халықтың бір бөлігінің тұрмыстық қатты қалдықтарды шығару бойынша қызметтер көрсетуге шарт жасасуға құлықсыздығы болып табылады. Бұл бас тарту қалдықтарды жүйелі түрде тастамаудың экологиялық және әлеуметтік салдары туралы хабардарлықтың жеткіліксіздігімен байланысты болуы мүмкін. Ақпараттық кампаниялар мен білім беру іс-шаралары осы азаматтардың пікірін өзгерту және ұзақ мерзімді шарттық қатынастардың қалыптасуын қолдау үшін өте пайдалы болуы мүмкін, қоқыс шығаратын компанияларда үй немесе пәтер тұрғындарының сандық құрамы туралы өзекті ақпарат жоқ, бұл ақы алуды едәуір қиындатады, өйткені ҚТҚ жинау, шығару тарифтері 1 адамға бекітіледі.

Сот шешімдерінен басқа, борышкерлерге қатысты ҚТҚ жинау, шығару, қоқыс шығаратын компаниялар тарапынан ықпал ету құралдарының болмауы үшін көрсетілетін қызметтер үшін төлемнің төмен жиналуы және мәдениеті.

Меншік құқығында контейнерлік алаңдары мен контейнерлері жоқ шағын және микробизнес субъектілері Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 367-бабы 3-тармағының ережелеріне қайшы келетін қоқыс шығаратын компаниялармен шарт жасаспайды.

Қазіргі уақытта Қазақстанда ҚТҚ сұрыптау және қайта өңдеу бойынша 170-тен астам шағын және орта бизнес кәсіпорындары жұмыс істейді. Атап айтқанда, Қостанай облысының аумағында тек картон-қағаз қаптамасы, Лисаков қаласындағы екі шаруашылық қалдықтары қайта өңделеді, бұл қалдықтарды қайта өңдеу мен кәдеге жаратудың тиімділігі туралы айтуға мүмкіндік бермейді. ҚТҚ-ның жекелеген фракцияларын қайта өңдеу бойынша объектілердің қашықтығы ҚТҚ жинау субъектілеріне жиналған қайта шикізатты жеткізуді жүзеге асыруға мүмкіндік бермейді, өйткені айтарлықтай көлік шығындары тиімсіз қызметке әкеп соғады, бұл да сектордың инвестициялық тартымсыздығының басты себептерінің бірі болып табылады.

Саланы дамытудың негізгі тежегіш факторы ретінде төмен инвестициялық тартымдылық мемлекеттік қолдаудың заңнамалық шараларының жеткіліксіздігін де қамтиды. Қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату проблемасының өте маңызды аспектісі қайта өңдеу дамуының негізгі шектегіші болып табылатын қалдықтар нарығы мен қалдықтардан жасалған бұйымдар нарығын қалыптастыру болып табылады.

Коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесінің дамуына қаржылық-экономикалық, мәдени-ақпараттық сияқты бірқатар кедергілер кедергі келтіреді.

ҚТҚ-мен жұмыс істеу секторын дамыту мәселелері және оларды шешу бойынша ұсынылған шаралар басымдық тәртібімен ұсынылған. Ең маңызды кедергі қаржыландырудың жеткіліксіздігі және оны дамытуға экономикалық ынталандырудың болмауы.

Қаржы-экономикалық кедергілер, ең алдымен, инвестицияларды қайтарудың кепілі ретінде тұрақты қаржыландыруды қамтамасыз етудегі қиындықтарға байланысты. Мұндай кедергілерге қалдықтармен байланысты тарифтер мен басқа төлемдерді белгілеу және реттеу мәселелері, сондай-ақ қайта өңдеуді дамытуға нақты экономикалық ынталандырудың болмауы жатады.

Бүгінгі таңда ҚТҚ шығару және кәдеге жарату шығындарын өтеудің негізгі көзі халықтың төлемдері болып табылады. Сонымен қатар, тұрмыстық қалдықтарды залалсыздандыру үшін қолданыстағы тарифтер жеткіліксіз және тіпті қалдықтарды көму және оларды шығару шығындарын жаба алмайтыны анық.

Қалдықтармен жұмыс істеу жүйесіндегі төмен тарифтер, қандай да бір басқа субсидиялардың болмауы инвесторлар мен бизнестің саланың кәсіпкерлік қызметіне қатысуын тартымсыз етеді. Бұл мәселе жергілікті атқарушы және өкілді органдар үшін ең күрделі мәселе болып табылады, өйткені тарифтердің өсуі, ең алдымен, халық үшін

әлеуметтік мәселе ретінде қарастырылады. Осындай төмен тарифпен өңірлерде сұрыптау қуаттарын құру немесе ұлғайту мүмкін емес, ал өңірде сұрыптау желілерінің болмауы ҚТҚ-ның жекелеген түрлерін көмуге енгізілген тыйымды іске асыруға мүмкіндік бермейді.

Ақпараттық кедергілер қоғамның өзі қалдықтармен сапалы жұмыс істеудің маңыздылығын жеткіліксіз түсінуімен көрінеді, нәтижесінде халықтың тиісті сападағы қызметтерге деген сұранысы іс жүзінде жоқ. Қалдықтармен тиімді жұмыс істеу жөніндегі шараларды іске асыру халық тарапынан да, жергілікті атқарушы орган тарапынан да қатынастарды өзгертуді талап етеді. Қалдықтарға деген көзқарастың түбегейлі өзгеше мәдениетін қалыптастыру, мінез-құлықтың жаңа нормалары мен ережелерін әзірлеу қажет.

2. МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ НЫСАНАЛЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Қостанай облысы Жітіқара ауданының коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасының паспорты

Атауы	Қостанай облысы Жітіқара ауданының коммуналдық қалдықтарды басқарудың 2024 – 2030 жылдарға арналған бағдарламасы
Даму үшін негіз	Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 30 мамырдағы № 577 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының "жасыл экономикаға" көшуі жөніндегі тұжырымдама Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 29 шілдедегі № 479 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының "жасыл экономикаға" көшуі жөніндегі 2021 – 2030 жылдарға арналған Тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі Қазақстан Республикасы Үкіметінің іс-шаралар жоспары
Әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	"Жітіқара ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары және тұрғын үй инспекциясы бөлімі" ММ
Іске асыруға жауапты мемлекеттік орган	"Жітіқара ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары және тұрғын үй инспекциясы бөлімі" ММ
Бағдарламаның мақсаты	Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, кәдеге жарату, қайта өңдеу және көму жөніндегі қызметтер кешенінің тиімділігін, сенімділігін, экологиялық және әлеуметтік қолайлылығын арттыру, ҚТҚ қайта өңдеу үлесін ұлғайту, сондай-ақ қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз ету.
	1. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму жөніндегі бірыңғай операторды айқындау.

Бағдарламаның міндеттері	<p>2. Тұрмыстық қатты қалдықтарды орталықтандырылған жинау және тасымалдау жүйесін ұйымдастыру. Шоғырлану көзінен қалдықтарды бөлек жинауды кеңінен енгізу.</p> <p>3. Тұрмыстық қатты қалдықтарды қабылдау, сұрыптау және көмудің күрделі инфрақұрылымы бар Санитариялық қағидалардың қазіргі заманғы талаптарына жауап беретін тұрмыстық қатты қалдықтардың қуаты аз қолданыстағы полигондарын жаңғырту және салу. Табиғи полигондарды қалпына келтіру.</p> <p>4. Қалдықтарды бөлек жинау жүйесі туралы хабардарлықты арттыру және танымал ету.</p>
Бағдарламаны іске асыру мерзімдері мен кезеңдері	2024 - 2030 жылдар
Нысаналы индикаторлар	<p>Бағдарламаның негізгі мақсаттарына қол жеткізу үшін мынадай нысаналы индикаторларды іске асыру жоспарлануда:</p> <p>Халықты орталықтандырылған жинау, тұрмыстық қатты қалдықтарды шығару – 2030 жылға қарай 100%.</p> <p>Қоқысты санитарлық сақтау - 2030 жылға қарай 95%.</p> <p>Қайта өңделген қалдықтардың үлесі - 2030 жылға қарай 40%.</p>
Қаржыландыру көлемі	Жітіқара ауданы үшін 2024-2030 жылдарға арналған бағдарламаны қаржыландыру көлемі әрбір полигон үшін егжей-тегжейлі есептеулер негізінде айқындалатын болады. Нақты есептеулер техникалық-экономикалық негіздемеге (ТЭН) және басқа да Талдамалық деректерге негізделген шығындарды бағалауды қамтиды. Талдау бюджет қаражатының оңтайлы бөлінуін қамтамасыз ете отырып, полигондардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып жүргізіледі. Бағдарламаның икемділігі іске асыру жағдайлары мен экономикалық жағдайдағы өзгерістерге бейімделу үшін көзделген.

2.1. Бағдарламаның мақсаты

Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасы ҚТҚ жинау, тасымалдау, кәдеге жарату және көму саласындағы көп қырлы жақсартуларға бағытталған. Біріншіден, бағдарлама шығындарды азайту және жалпы тиімділікті қамтамасыз ету мақсатында оңтайландырылған процестерді енгізу арқылы жүйенің тиімділігін арттыруға тырысады. Сонымен қатар, қалдықтарды басқару шеңберінде көрсетілетін қызметтердің тұрақтылығы мен сенімділігін қамтамасыз етуге баса назар аударылады.

Бағдарламаның маңызды аспектісі экологиялық және әлеуметтік қолайлылыққа ұмтылу. Бұған экологиялық таза технологияларды енгізу және білім беру бағдарламалары және қалдықтарды басқару саласындағы әлеуметтік бастамаларды

қолдау арқылы жұртшылықты белсенді тарту кіреді. Негізгі міндеттердің бірі қалдықтарды сұрыптау және қайта өңдеу үшін инфрақұрылымды дамыту арқылы қол жеткізілетін ҚТҚ өңдеу үлесін ұлғайту.

Соңында, бағдарлама қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл жерлеу кезінде санитарлық нормаларды сақтауды және жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған технологияларды енгізуді қамтиды. Бағдарлама шеңберінде қоғамның әртүрлі аспектілері мен мүдделерінің кешенін ескере отырып, коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеудің тұрақты және жауапты жүйесін құру үшін ортақ күш-жігермен қадамдар жасалуда.

2.1. Бағдарламаның міндеттері

1 міндет. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму жөніндегі бірыңғай операторды айқындау.

Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму бойынша жеке әріптесті таңдау үшін МЖӘ конкурсын өткізу.

1.1. АЕМ-де контейнерлік алаңдарды жылдар бойынша орнату

Қамтылатын ауылдар, қалалар	Орнату жылы	Қоқыс алаңдары	Контейнерлік алаңдарды орнату орны
Жітіқара қаласы	2024-2026	82	
Пригородное ауылы	2025	32	Дорожная көшесі – 2, 40 лет Победы көшесі - 2, Дачная көшесі – 1, Бейбітшілік көшесі – 1, Воынов көшесі – 1, Плеханов көшесі – 1, Достоевский көшесі – 2, 50 лет ВЛКСМ – 1, Степная көшесі – 1, Автомобилистов көшесі – 2, Энгельс көшесі – 1, Куйбышев көшесі – 1, Колесниченко көшесі – 1, Жданов көшесі – 1, Баймағамбетов көшесі – 1, 1 Мамыр көшесі – 1, Алтынсарин көшесі – 1, Химиков көшесі – 1, Титов көшесі – 1, Мира көшесі - 5, Жангельдин көшесі – 1, Орджоникидзе көшесі – 2, Жаксы көшесі – 1.
			Новая көшесі - 1, Степная көшесі - 1,

Ырсай ауылы	2025	8	Степная көшесі/2 - 1, Комсомольская көшесі - 1, Молодежная көшесі - 1, Парковая көшесі - 1, Школьная көшесі - 1, Набережная көшесі - 1.
Забелов ауылы	2026	34	Горький көшесі - 3, Жангелдин көшесі - 4, Левонабережная көшесі-3, Правонабережная көшесі - 1, Ленин көшесі - 3, Победы көшесі - 2, Целинная көшесі - 3, Комсомольская көшесі - 8, Первомайка көшесі - 2, Новостроевская көшесі - 3, Механизаторская көшесі - 1.
Милютинка ауылы	2026	10	Рабочая көшесі - 2 Жастар көшесі - 2, Комсомольская көшесі - 2, Школьная көшесі - 2, Новая көшесі - 2
Чайковское ауылы	2027	23	Пионерская көшесі - 2, Жеңістің 40 жылы - 3, Школьная көшесі - 4, Набережная көшесі - 5, Мира көшесі - 4, Октябрьская көшесі - 1, Тыңның 20 жылы - 2, Клубная көшесі - 1, Степная көшесі - 1
Тоқтаров ауылдық округі, Тоқтаров ауылы	2027	10	Дорожная көшесі - 1, Лесная көшесі-1, Новоселовка көшесі - 1, Комсомольская көшесі - 2, Школьная көшесі - 2, Набережная көшесі - 1, Новая көшесі - 1, Амангелді көшесі - 1.
Тоқтаров ауылдық округі, Львовка ауылы	2027	2	Центральная көшесі - 2
Приречное ауылы	2028	11	Степная көшесі - 1, Маковей көшесі - 1, Жақеев көшесі - 1, Набережная көшесі - 1, Пушкин көшесі - 1, Школьная көшесі - 1, Клубная көшесі - 1, Днепропетровская көшесі

			- 1, Абай көшесі - 1, Ленин көшесі - 1, Минская көшесі - 1
Большевик ауылдық округі, Тургеневка ауылы	2028	17	Мира көшесі - 2, Комсомольская көшесі - 2, Целинная көшесі - 2, Набережная көшесі - 2, Спортивная көшесі - 1, Новая көшесі - 1, Құрылыс көшесі - 1, Байтұрсынов көшесі - 1, ПМК көшесі - 1, қ-сі. Иманов көшесі - 1, Алтынсарин көшесі - 1, Абай көшесі - 1, 1 мамыр көшесі - 1.
Степной ауылдық округі, Степной ауылы	2029	8	Орталық алаң - 2, мектеп - 2, орталық асхана - 2, орталық алаң - 2
Степной ауылдық округі, Аққарға ауылы	2029	2	Ленин көшесі - 2
Мүктікөл ауылдық округі, Мүктікөл ауылы	2029	3	Ленин көшесі - 1, Урожайная көшесі - 1, Торговая көшесі 1
Мүктікөл ауылдық округі, Волгоград ауылы	2029	2	Советская көшесі - 1, Украинская көшесі - 1
Большевик ауылдық округі, Шевченковка ауылы	2029	5	Набережная көшесі - 1, Советская көшесі - 1, Молодежная көшесі - 1, Шевченко көшесі - 1, Симаков көшесі - 1
Большевик ауылдық округі, Хозрет ауылы	2029	4	Центральная көшесі - 2, Хозрет бөлімі - 2
Большевик ауылдық округі, Құсақан ауылы	2029	4	Центральная көшесі - 2, Элеваторная көшесі - 1, Новостройка - 1
Большевик ауылдық округі, Тасыбай ауылы	2029	1	Центральная көшесі - 1
БАРЛЫҒЫ	6	258	

2 міндет. Тұрмыстық қатты қалдықтарды орталықтандырылған жинау және тасымалдау жүйесін ұйымдастыру. Шоғырлану көзінен қалдықтарды бөлек жинауды кеңінен енгізу.

2.1. 263 контейнерлік алаңдарды жайластыру (Жітіқара қаласындағы 82 алаңды, құрғақ қалдықтарға арналған 328 контейнерді және дымқыл қалдықтарға арналған 82 контейнерді ескере отырып) ауылдық елді мекендерде 181 контейнерлік алаң (құрғақ қалдықтарға арналған 181 контейнер, дымқыл қалдықтарға арналған 181 контейнер), Забелов ауылында 34 алаң, Пригородное ауылында 32 алаң, Тургеновка ауылында 17

алаң, Чайковское ауылында 23 алаң, Ырсай ауылында 8 алаң, Тоқтаров ауылдық округінің Тоқтаров ауылында 10 алаң, Милютинка ауылында 10 алаң, Тоқтаров ауылдық округінің Львовка ауылында 2 алаң, Приречное ауылында 11 алаң, Степной ауылдық округінің Степной ауылында 8 алаң, Степной ауылдық округінің Аққарға ауылында 2 алаң, Мүктікөл ауылдық округінің Мүктікөл ауылында 3 алаң, Мүктікөл ауылдық округінің Волгоград ауылында 2 алаң, Большевик ауылдық округінің Құсақан ауылында 4 алаң, Большевик ауылдық округінің Шевченковка ауылында 5 алаң, Большевик ауылдық округінің Хозрет ауылында 4 алаң, Большевик ауылдық округінің Тасыбай ауылында 1 алаң орнатылады.

"Санитариялық қағидаларды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 25 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-331/2020 бұйрығына сәйкес өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар, елді мекендердегі қатты тұрмыстық қалдықтарға арналған контейнерлер қақпақтармен жабдықталуы, үш жағынан биіктігі кемінде 1,5 метр қоршалған, тұрғын және қоғамдық ғимараттардан кемінде 25 метр қашықтықта орналастырылған қатты жабыны бар алаңдарда, және күрделі құрылыс болған жағдайда комиссиялық бекітуге жатады.

2.2. 4 КамАЗ, 2 тиегіш және 1 бульдозер қалдықтарды жинау және шығару үшін көлік сатып алу.

Қоқыс алаңдарының саны үш күндік кезеңде ауылда қалдықтарды жинақтау стандарттары негізінде анықталды. Көлік құралдарының санын анықтау елдегі ұқсас полигондардың деректері негізінде жүргізілді.

17-кесте Ауылдық аудандар бойынша қатты тұрмыстық қалдықтарды (ҚТҚ) басқару жоспары: полигондар мен қамтылатын елді мекендерді бөлу

Қамтылатын ауылдар, қалалар	Уақытша сақтау пункттері	Жылына қалдықтардың түзілу көлемі/м3	Полигоннан қашықтық, км	Қоқыс алаңдары	Контейнерлік алаңдарды орнату орны
Жітіқара қаласы		42500		82	
Чайковское ауылы		1015	26	23	Пионерская көшесі – 2, Жеңістің 40 жылы-3, Школьная көшесі-4, Набережная көшесі-5, Мира көшесі-4, Октябрьская көшесі -1, Тыңның 20 жылы -2,

					Клубная көшесі-1, Степная көшесі-1
Забелов ауылы		1688,8	18	34	Горький көшесі – 3, Жангелдин көшесі – 4, Левонабережная көшесі-3, Правонабережная көшесі – 1, Ленин көшесі – 3, Победы көшесі – 2, Целинная көшесі – 3, Комсомольская көшесі – 8, Первомайка көшесі – 2, Новостроевская көшесі – 3, Механизаторская көшесі – 1.
Ырсай ауылы		633,8	21,6	8	Новая көшесі-1, Степная көшесі-1, Степная көшесі/2-1, Комсомольская көшесі-1, Молодежная көшесі-1, Парковая көшесі – 1, Школьная көшесі – 1, Набережная көшесі-1.
					Дорожная көшесі – 2, 40 лет Победы көшесі-2, Дачная көшесі – 1, Бейбітшілік көшесі – 1, Воынов көшесі – 1, Плеханов көшесі – 1, Достоевский көшесі – 2, 50 лет ВЛКСМ – 1, Степная көшесі – 1, Автомобилистов көшесі – 2,

Пригородное ауылы	1623,8	10,3	32	Энгельс көшесі – 1, Куйбышев көшесі – 1, Колесниченко көшесі – 1, Жданов көшесі – 1, Баймағамбетов көшесі – 1, 1 Мамыр көшесі – 1, Алтынсарин көшесі – 1, Химиков көшесі – 1, Титов көшесі – 1, Мир көшесі -5, Жангельдин көшесі – 1, Орджоникидзе көшесі – 2, Жақсы көшесі – 1.
Большевик ауылдық округі, Тургеновка ауылы	408,8	11,4	17	Мира көшесі - 2, Комсомольская көшесі - 2, Целинная көшесі - 2, Набережная көшесі - 2, Спортивная көшесі - 1, Новая көшесі - 1, Құрылыс көшесі - 1, Байтұрсынов көшесі - 1, ПМК көшесі - 1, Иманов көшесі - 1, Алтынсарин көшесі-1, Абай көшесі - 1, 1 мамыр көшесі - 1.
Токтаров ауылдық округі, Токтаров ауылы	543,8	30	10	Дорожная көшесі - 1, Лесная көшесі - 1, Новоселовка көшесі - 1, Комсомольская көшесі – 2, Школьная көшесі – 2, Набережная көшесі - 1, Новая көшесі - 1

					, Амангелді көшесі - 1.
Токтаров ауылдық округі, Львовка ауылы	+	72,5	22,5		
8	1	48486,5		217	
Большевик ауылдық округі, Құсақан ауылы	+	80		4	Центральная көшесі – 2, Элеваторная көшесі - 1, Новостройка - 1
Большевик ауылдық округі, Шевченковка ауылы	+	108,8	46	5	Набережная көшесі - 1, Советская көшесі - 1, Молодежная көшесі – 1, Шевченко көшесі - 1, Симаков көшесі - 1
Большевик ауылдық округі, Хозрет ауылы	+	66,3	22,4	4	Центральная көшесі - 2, Хозрет бөлімі - 2
Большевик ауылдық округі, Тасыбай ауылы	+	62,5	40	1	Центральная көшесі – 1
4	4	317,6			
Милютинка ауылы	+	940		10	Рабочая көшесі - 2 Жастар көшесі - 2 , Комсомольская көшесі - 2, Школьная көшесі - 2, Новая көшесі - 2
Мүктікөл ауылдық округі, Мүктікөл ауылы	+	250	23,8	3	Ленин көшесі – 1, Урожайная көшесі – 1, Торговая көшесі 1
Мүктікөл ауылдық округі, Волгоград ауылы	+	67,5	40	2	Советская көшесі – 1, Украинская көшесі – 1
3	3	1257,5			
					Орталық алаң - 2 , мектеп - 2,

Степной ауылдық округі, Степной ауылы	+	783,8		4	орталық асхана - 2, орталық алаң - 2
Степной ауылдық округі, Аққарға ауылы	+	103,8	38	2	Ленин көшесі – 2
Приречное ауылы	+	512,5	25	11	Степная көшесі - 1, Маковья көшесі - 1, Жақеев көшесі - 1, Набережная көшесі - 1, Пушкин көшесі – 1, Школьная көшесі – 1, Клубная көшесі – 1, Днепропетровская көшесі - 1, Абай көшесі - 1, Ленин көшесі – 1, Минская көшесі - 1
3	3	1400,1			
БАРЛЫҒЫ	11	51461,7		258	

3 міндет. Тұрмыстық қатты қалдықтарды қабылдау, сұрыптау және көмудің күрделі инфрақұрылымы бар санитарлық ережелердің заманауи талаптарына жауап беретін тұрмыстық қатты қалдықтар полигондарын жаңғырту. Табиғи полигондарды қалпына келтіру.

3.1. Рұқсат етілмеген полигондарды жою.

Жітіқара ауданында анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою.

4 міндет. Қалдықтарды бөлек жинау жүйесі туралы хабардарлықты арттыру және танымал ету.

Қалың жұртшылықты ақпараттандыру ҚТҚ басқаруда маңызды рөл атқарады. Ақпараттандыру ҚТҚ басқару жүйесін жоспарлауға ең ерте кезеңде енгізілетін болады.

4.1. Ауданның әлеуметтік желілерінде және жергілікті газеттерде тоқсанына кемінде 1 рет жарияланымдар;

4.2. Қалдықтарды бөлек жинау және кәдеге жарату жүйесінің артықшылықтары мен артықшылықтары туралы қолжетімді ақпаратты қамтамасыз ететін қоғамдық орындарда ақпараттық стендтер орнату;

4.3. Жұртшылықты ақпараттандыру, қалдықтармен жұмыс істеу бойынша халықпен жұмыс жөніндегі іс-шараларды іске асыру, тоқсанына кемінде 1 рет:

1) мектептерде, жалпы жұртшылық арасында тарату үшін материалдық ресурстарды қайталама пайдалану туралы ақпараттық материалдар;

2) жасыл, тамақ қалдықтарын, мал шаруашылығы қалдықтарын үйде компосттау туралы брошюралар;

3) оқушылар мен студенттер үшін полигондарға таныстыру сапарларын ұйымдастыру;

4) мектеп оқушылары арасында коммуналдық қалдықтарды ұтымды басқару тақырыбында суреттер, фотосуреттер байқаулары өтті.

5)

2.1. Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштері

Осы коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасын іске асыру 2030 жылға дейінгі мерзімде орындауға және мынадай нысаналы индикаторларға қол жеткізуге есептелген:

1. 2024-2025 жылдарға қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму жөніндегі бірыңғай операторды айқындау.

2. 2030 жылға қарай Жітіқара ауданының тұрғындарын орталықтандырылған тұрмыстық қатты қалдықтарды жинау және шығару – 90 %.

3. Жітіқара ауданының полигондарын санитарлық нормалар мен талаптарға сәйкес келтіру 2030 жылға қарай - 100%.

4. Жітіқара ауданы бойынша олардың пайда болған жеріндегі сұрыпталған коммуналдық қалдықтардың үлесі 2030 жылға қарай – 40%.

18-кесте Swot-талдау

Күшті жақтары	Әлсіз жақтары
<p>1. Бұл сектор әлемдік тәжірибеде зерттелген-оны жаңғырту үшін дәлелденген технологиялар мен шешімдер бар.</p> <p>2. Нарық әлеуетті инвесторлар мен жеке қаржыландыру көздері үшін ашық.</p> <p>3. "Жасыл" энергетиканы дамыту мақсатында ҚТҚ пайдаланудың қолда бар әлеуеті.</p> <p>4. ҚТҚ-дан алынған қайталама ресурстарды пайдалану әлеуеті.</p>	<p>1. Дамымаған жинау жүйесі, оның ішінде ҚТҚ бөлек жинау.</p> <p>2. Ауданның барлық аумағында қалдықтарды алдын ала өңдеусіз көму.</p> <p>3. Республика бойынша қалдықтарды қайта өңдеу мен кәдеге жаратудың төмен көлемі.</p> <p>4. Қолданыстағы ҚТҚ көму объектілерінің санитариялық қағидалардың талаптарына сәйкес келмеуі.</p>
Мүмкіндіктер	Қауіптер
<p>1. ҚТҚ жинаудың тиімді жүйесі.</p> <p>2. ҚТҚ айналым жүйесінде өңірлік тәсілді енгізу.</p> <p>3. Қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату көлемін арттыру.</p> <p>4. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау және өңдеудің маңызды және үнемді әдістеріне қол жеткізу.</p> <p>5. Республика аумағындағы қоқыстарды қалпына келтіру.</p>	<p>1. Жинақталған қалдықтары бар аймақтарда сыни экологиялық жағдайлардың туындауы.</p> <p>2. Түзілетін қалдықтар көлемінің бірнеше есе ұлғаюы.</p>

6. Әлемдік стандарттарға сәйкес келетін ҚТҚ полигондарын салу.

3. Климаттың өзгеруіне әсер ететін қолданыстағы полигондардан атмосфераға шығарындылар.

2. НЕГІЗГІ БАҒЫТТАР, ҚОЙЫЛҒАН МАҚСАТҚА ЖЕТУ ЖОЛДАРЫ ЖӘНЕ ТИІСТІ ШАРАЛАР

3.1. Негізгі бағыттар, қойылған мақсатқа жету жолдары және тиісті шаралар

1 нұсқа: Мемлекеттік-жекешелік әріптестік

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің, Қазақстан Республикасы Кодексінің 366-бабына сәйкес инфрақұрылымды жобалау, салу, құру, реконструкциялау, жаңғырту және пайдалану және қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау, көму, дүлей қоқыс үйінділерін жою жөніндегі қызметті жүзеге асыру Қазақстан Республикасының мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы заңнамасына сәйкес мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру жолымен жүзеге асырылуы мүмкін.

Тұрмыстық қатты қалдықтарды басқару жөніндегі мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру үшін кәдеге жарату төлемінің құралдарын пайдалану Экологиялық кодекстің нормаларында көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып қолданылады. Бұл ретте мұндай жобалар халық үшін қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған тариф есебінен жүзеге асырылатын қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару жөніндегі қызмет үшін ғана қолданылады.

Қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару (ҚТҚ) саласындағы МЖӘ жобалары қазіргі уақытта іске асырудың үш нұсқасын қарастыруда және олардың біріншісі сервистік келісімшарт.

МЖӘ сервистік келісім шарты

Осы тәсілге сәйкес жеке әріптес МЖӘ объектісін құруға және пайдалануға қаражат салады, сондай-ақ ҚТҚ басқару қызметтерін ұсынады. Мемлекеттік әріптес өз кезегінде көрсетілетін қызметтердің сапасына мониторинг пен бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ инфрақұрылымға қажеттіліктердің жабылуына қамқорлық жасайды.

МЖӘ жаңа объектісін салу және пайдалану

Мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің (МЖӘ) жаңа объектісін құруға және кейіннен пайдалануға бағытталған жобада жеке және мемлекеттік әріптестердің рөлдері оңтайлы ынтымақтастықты ескере отырып бөлінеді.

Жеке серіктес МЖӘ-нің жаңа объектісін жобалау мен салуға инвестиция салады, оның қазіргі заманғы және тиімді болуын қамтамасыз етеді. Құрылыс аяқталғаннан кейін объект мемлекеттік меншікке беріледі, онда жеке серіктес оны пайдалануға

кіріседі. Сонымен қатар, жеке серіктес қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару бойынша қызметтер көрсетеді, осылайша қалдықтарды өңдеу мәселелерін кешенді және сапалы шешуді қамтамасыз етеді.

МЖӘ объектісі мемлекеттік кәсіпорынның меншігінде қалады, бұл негізгі инфрақұрылымды басқаруда мемлекеттік бақылау мен сенімділікті қамтамасыз етеді. Мемлекеттік әріптес жеке әріптес ұсынатын қызметтердің стандарттар мен үміттерге сәйкестігіне кепілдік бере отырып, олардың сапасына мониторинг пен бақылауды жүзеге асырады. Ол сондай-ақ ҚТҚ басқару жүйесінің сенімді және тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ете отырып, инфрақұрылым қажеттіліктерін жабуға белсенді қамқорлық жасайды.

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 366-бабы 6-тармағына сәйкес өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерінің операторы осы баптың 3-тармағының 3) тармақшасына сәйкес мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы шеңберінде халық үшін қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған шекті тариф пен ағымдағы тариф арасындағы айырманы өтейді.

Осы тармақты іске асыру үшін "Жасыл даму" АҚ қатысуымен келесі институционалдық схема көзделеді.

Бұл институционалдық схемада қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару саласындағы МЖӘ жобасы көзделеді. Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 366-бабының 7-тармағына сәйкес қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің әрбір жобасы үшін шекті тарифтің мөлшерін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді және тиісті қалада, ауданда көрсетілген операциялар бойынша нақты және инвестициялық шығыстарды көрсетеді.

2 нұсқа Коммуналдық мемлекеттік кәсіпорын базасында коммуналдық қалдықтарды басқару

Жітіқара ауданында коммуналдық қалдықтарды басқару нарығына қатысуға қызығушылық білдіретін жеке әріптес болмаған жағдайда, Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің "Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысу негіздері" 192-бабы 4-тармағының ережелеріне сәйкес коммуналдық мемлекеттік кәсіпорын (КМК) құру мүмкіндігін қарастыру ұсынылады.

"Акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі мемлекеттік кәсіпорындар, заңды тұлғалар және олармен үлестес тұлғалар жүзеге асыратын қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1095 қаулысына сәйкес, ЭҚЖЖ 38110 "Қауіпті емес қалдықтарды жинау" қызметінің түрін коммуналдық меншіктегі мемлекеттік кәсіпорындарға жүзеге асыруға жол беріледі.

КМК құратын инвестициялық салымдарды қаржыландыру мақсатында Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің және "Мемлекеттік инвестициялық ұсынысты әзірлеу немесе түзету, қажетті сараптамалар жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2014 жылғы 5 желтоқсандағы № 129 бұйрығының талаптарына сәйкес әзірленген қаржы-экономикалық негіздеменің нәтижелері бойынша ұзақ мерзімді негізде бюджеттік кредит алу мүмкіндігі бар инвестициялық жоба, сондай-ақ жоспарлау, қарау, іріктеу, бюджеттік инвестициялардың іске асырылуын мониторингілеу және бағалау және бюджеттік инвестициялардың іске асырылуын бағалау және бюджеттік кредиттеудің орындылығын айқындау".

Бұл негіздеменің мақсаты қатты тұрмыстық қалдықтарды (ҚТҚ) басқару объектілерін құру және тиімді жұмыс істеуі үшін талап етілетін қажетті қаржы ресурстарын қамтамасыз ету үшін бюджеттік кредит алу. Ұсыныстың экологиялық және санитарлық қауіпсіздікке баса назар аудара отырып, тиісті заңнамада белгіленген нормативтер мен талаптарға сәйкестігіне назар аудару маңызды.

Бюджеттік кредиттің негізгі кемшілігі коммуналдық мемлекеттік кәсіпорын (КМК) үшін Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 366-бабының 6-тармағында көзделгендей шекті және нақты тарифтер арасындағы шығындарды өтеуге қатысу мүмкін еместігі болып табылады.

Осы Ережеге сәйкес өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерінің операторы мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы шеңберінде халық үшін шекті және ағымдағы тарифтер арасындағы айырманы өтеуге міндеттенеді. Коммуналдық мемлекеттік кәсіпорын (КМК) жеке серіктес бола алмайтындығын ескере отырып, бұл шығындарды өтеу мүмкіндігі шектеулі.

3.2. Қойылған мақсатқа жету жолдары және тиісті шаралар

Бағдарламаны іске асыру шеңберінде 3-тарауда сипатталған әкімшілік басқарудың екі негізгі нұсқасы көзделген. Бірінші нұсқа жеке серіктестің ҚТҚ нарығына қатысуын, ал екіншісі ҚТҚ жергілікті нарығына қатысу үшін жергілікті атқарушы орган (ЖАО) атынан жалғыз қатысушысы бар коммуналдық мемлекеттік кәсіпорынды құруды көздейді.

Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасы шеңберінде Жітіқара ауданында стихиялық қоқыстарды жою, сондай-ақ коммуналдық қалдықтарды басқару іс-шаралары көзделген. Іс-шаралар адам қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін азайтуға және аймақтың тұрақты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған.

Жітіқара қаласын, Забелов ауылын, Пригородное ауылын, Чайковское ауылын, Ырсай ауылын, Милютинка ауылын, Тоқтаров ауылдық округінің Тоқтаров ауылын, Тоқтаров ауылдық округінің Львовка ауылын, Приречное ауылын, Большевик ауылдық округінің Тургуновка ауылын, Степной ауылдық округінің Степной ауылын, Степной

ауылдық округінің Аққарға ауылын, Мүктікөл ауылдық округінің Мүктікөл ауылын қоқыс алаңдарымен жарақтандыру жоспарлануда, Мүктікөл ауылдық округінің Волгоград ауылын, Большевик ауылдық округінің Құсақан ауылын, Большевик ауылдық округінің Шевченковка ауылын, Большевик ауылдық округінің Хозрет ауылын, Большевик ауылдық округінің Тасыбай ауылын қоқыс алаңдарымен жабдықтау жоспарлануда.

Жалпы, бұл іс-шараларды іске асыру экологиялық жағдайды жақсартуға ықпал етеді, коммуналдық қалдықтарды басқаруда тұрақтылықты қамтамасыз етеді және жергілікті халықтың өмірі мен дамуы үшін қолайлы орта құруға ықпал етеді.

2. ҚАЖЕТТІ РЕСУРСТАР

Жітіқара ауданы үшін 2024-2030 жылдарға арналған бағдарламаны қаржыландыру көлемі әрбір полигон үшін егжей-тегжейлі есептеулер негізінде айқындалатын болады. Нақты есептеулер техникалық-экономикалық негіздемеге (ТЭН) және басқа да талдамалық деректерге негізделген шығындарды бағалауды қамтиды. Талдау бюджет қаражатының оңтайлы бөлінуін қамтамасыз ете отырып, полигондардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып жүргізіледі. Бағдарламаның икемділігі іске асыру жағдайлары мен экономикалық жағдайдағы өзгерістерге бейімделу үшін көзделген.

19-кесте Жергілікті бюджеттің болжамды шығыстары

№ р/с	Іс-шаралар	Орындалу мерзімдері							Болжамды шығыстар (мың теңге)
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1.	ҚТҚ нарығына қатысушыларды анықтау	15 000							15 000
2.	Жітіқара қаласының контейнерлік алаңдарын жайластыру	65 000	31 700	33 300					130 000
	Ауылдарда контейнерлік алаңдары		18 400	20 240	16 100	12 880			80 960

	жайластыру						13 340		
3.	Стихиялық полигондарды жою		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
4.	Ауданның әлеуметтік желілерінде және жергілікті газеттерде жарияланымдар	200	220	240	260	280	300	320	1 820
5.	Ақпараттық стендтерді орнату	750	800	850	900	950	1000	1050	6 300
6.	Жұртшылықты ақпараттандыру, халықпен жұмыс жөніндегі іс-шараларды іске асыру	200	220	240	260	280	300	320	1 820
БАРЛЫҒЫ		81 150	56 340	59 870	22 520	19 390	19 940	6 690	265 900

Жітіқара ауданында коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасын енгізуге арналған негізгі шығындар МЖӘ немесе КМК жеке әріптесіне жүктелетін болады, 23-кестеде көрсетілген қалған шығыстар жергілікті бюджет есебінен жабылады.

Жітіқара ауданы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламаның үздіксіз жұмыс істеуі үшін ауылдық елді мекендерде 263 контейнерлік алаңды (Жітіқара қаласында 82 алаңды - 328 құрғақ қалдықтарға арналған контейнерді және 82 дымқыл қалдықтарға арналған контейнерді ескере отырып) жайластыру қажет, 181 контейнерлік алаң (181 құрғақ қалдықтарға арналған контейнер, 181 дымқыл қалдықтарға арналған контейнер) орнатылады.

2024 жылы Жітіқара қаласында 65 000 мың теңге сомасына 41 алаң орнату жоспарлануда.

2025 жылы Жітіқара қаласында 20 алаң, Пригородное ауылында 32 алаң, Ырсай ауылында 50 100 мың теңге сомасына 8 алаң орнату жоспарлануда.

2026 жылы Жітіқара қаласында 21 алаң, Забелов ауылында 34 алаң, Милютинка ауылында 53 540 мың теңгеге 10 алаң орнату жоспарлануда.

2027 жылы Чайковское ауылында 23 алаң, Тоқтаров ауылдық округінің Тоқтаров ауылында 10 алаң, Тоқтаров ауылдық округінің Львовка ауылында 16 100 мың теңге сомасына 2 алаң орнату жоспарлануда.

2028 жылы Приречное ауылында 11 алаң, Большевик ауылдық округінің Тургеневка ауылында 12 880 мың теңге сомасына 17 алаң орнату жоспарлануда.

2029 жылы Степной ауылдық округінің Степной ауылында 8 алаң, Степной ауылдық округінің Аққарға ауылында 2 алаң, Мүктікөл ауылдық округінің Мүктікөл ауылында 3 алаң, Мүктікөл ауылдық округінің Волгоград ауылында 2 алаң, Большевик ауылдық округінің Шевченковка ауылында 5 алаң, Большевик ауылдық округінің Хозрет ауылында 4 алаң орнату жоспарлануда. Большевик ауылдық округінің Құсақан ауылында 4 алаң, Большевик ауылдық округінің Тасыбай ауылында 13 340 мың теңге сомасына 1 алаң орнату жоспарда бар.

3. БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ

Қостанай облысы Жітіқара ауданының коммуналдық қалдықтарды басқарудың 2024 – 2030 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

№ р/с	Іс-шаралар	Орындау жауаптылар	Орындау мерзімі/Аяқтау нысаны							Болжамды шығыстар (мың теңге)	Қаржыландыру көздері
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
1 міндет. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму жөніндегі бірыңғай операторды айқындау											
1.	ҚТҚ нарығына қатысушыларды анықтау	ЖАО	МЖӨ Шарты/КМК құру және ҚЭН әзірлеу							15 000	Жергілікті бюджет
2 міндет. Тұрмыстық қатты қалдықтарды орталықтандырылған жинау және тасымалдау жүйесін ұйымдастыру. Шоғырлану көзінен қалдықтарды бөлек жинауды кеңінен енгізу. Қалдықтарды уақытша сақтау пункттерін құру											
									Степной ауылдық округінің		

1.	Контейнерлік алаңдарды жайластыру	ЖАО	Жітіқара - 41	Жітіқара - 20 Пригородное ауылы - 32 , Ырсай ауылы - 8	Жітіқара - 21, Забелов ауылы - 34, Милютинка ауылы - 10	Чайковское ауылы - 23, Токтаров ауылдық округінің Токтаров ауылы - 10, Токтаров ауылдық округінің Львовка ауылы - 2	Приречное ауылы - 11, Большевик ауылдық округінің Тургеневка ауылы - 17	Степной ауылы - 8, Степной ауылдық округінің Аққарға ауылы - 2, Мүктікөл ауылдық округінің Мүктікөл ауылы - 3, Мүктікөл ауылдық округінің Волгоград ауылы - 2, Большевик ауылдық округінің Құсақан ауылы - 4, Большевик ауылдық округінің Шевченковка ауылы - 5, Большевик ауылдық	210 690	Жергілікті бюджет
----	-----------------------------------	-----	---------------	---	---	---	--	--	---------	-------------------

							округіні ң Хозрет ауылы – 4, Больше в и к ауылды к округіні ң Тасыба й ауылы – 1			
2.	ҚТҚ жинауға арналға н	Же ке сер ікт	Жітіқар а - 205	Жітіқара – 100, Пригородно е ауылы – 64 ,	Жітіқар а - 105 Забелов ауылы – 68, Милют инка	Чайковс к о е ауылы – 46, село Токтаро в ауылды к округіні ң Токтаро в ауылы - 20,	Приречное ауылы – 22, Большевик ауылдық	Степно й ауылды к округіні ң Степно й ауылы – 16, Степно й ауылды к округіні ң Аққарға ауылы – 4, Мүктікө л ауылды к округіні ң Мүктікө л ауылы – 6, Мүктікө л ауылды к округіні ң Волгогр а д ауылы - 4, Больше в и к ауылды	МЖӘ/ ҚЭН конкурс ының нәтижел	Же ке сер ікт

	контейнерлер	ес/КМК	Ырсай ауылы – 16	ауылы - 20	Тоқтаров ауылдық округінің Львовка ауылы – 4	округінің Тургеневка ауылы - 34	қ округінің Құсақан ауылы – 8, Большевик ауылдық округінің Шевченковка ауылы – 10, Большевик ауылдық округінің Хозрет ауылы – 8, Большевик ауылдық округінің Тасыбай ауылы – 2	ері бойынша	ес/КМК
3.	Арнайы автокөлік сатып алу	Жеке серіктес/КМК	КамАЗ - 2	бульдозер -1, тиегіш -2	КамАЗ - 2			МЖӘ/ҚЭН конкурсының нәтижелері бойынша	Жеке серіктес/КМК
4.	Полигондар бойынша іс-шаралар			"Дала" ЖШС жабылуы Мүктікөл ауылдық округі		"Құнар Жер" ЖШС жабылуы Чайковское ауылы	" Приречное-Агро " ЖШС жабылуы Приречное ауылы		

3 міндет. Тұрмыстық қатты қалдықтарды қабылдау, сұрыптау және көмудің күрделі инфрақұрылымы бар Санитариялық қағидалардың қазіргі заманғы талаптарына жауап беретін тұрмыстық қатты қалдықтардың қуаты аз қолданыстағы полигондарын жаңғырту және салу. Табиғи полигондарды қалпына келтіру.

1.	Полигондарды жаңғырту	Жеке серіктес / КМК	ҚТ Қ полигоны, Жітік ара							МЖӨ/ ҚЭН конкурсының нәтижелері бойынша	Жеке серіктес / КМК
2.	Стихиялық полигондарды жою	ЖАО		Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	Анықталуына қарай стихиялық қоқыс үйінділерін жою	30 000	Жергілікті бюджет

4 міндет. Қалдықтарды бөлек жинау жүйесі туралы хабардарлықты арттыру және танымал ету.

1.	Ауданның әлеуметтік желілерінде және жергілікті газеттерде жарияланымдар		Тоқсан а 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	1 820	Жергілікті бюджет
			200	220	240	260	280	300	320		
2.	Ақпараттық стендтерді орнату		5	5	5	5	5	5	5	6 300	Жергілікті бюджет
			750	800	850	900	950	1000	1050		
3.	Жұртшылықты ақпараттандыру, халықпен жұмыс жөніндегі іс-шараларды іске асыру		Тоқсан а 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	Тоқсан ына 1 рет	1 820	Жергілікті бюджет
			200	220	240	260	280	300	320		

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК